

INFORMACIJE

GLASILO HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

95/2022. Zagreb, lipanj 2022. godine

Donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku značiti će veliki zaokret u životima osobama s invaliditetom

Glasilo „Informacije“ od 1991. godine izlazi i donosi zanimljive vijesti i podatke iz civilnog društva. Već 30 godina Informacije predstavljaju uspješnu komunikaciju HSUIR-a i njegovih udruga članica. Uz pomoć glasila Informacije Savez sustavno i kontinuirano informira čitatelje o svim aktualnostima i aktivnostima vezanim za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom na svim društvenim područjima – pravnom, socijalnom, ekonomskom, kulturnom, zdravstvenom kako udruga i njihovih članova tako i šire javnosti.

Sadržaj

Nacionalni dan invalida rada Hrvatske - 21. ožujak.....	2
Svečana sjednica Predsjedništva.....	3
Edukacije po Programu.....	5
Izložba po Programu.....	7
Programi i Projekti HSUIR-a.....	9
Blic vijesti.....	20
Pravni propisi.....	44
Iz Udruga članica HSUIR-a.....	55
Zdravlje.....	69
IN MEMORIAM.....	74

IMPRESUM

Izdavač: Hrvatski savez udruga invalida rada

Hrgovići 47, 10 110 Zagreb

Tel.: +385 1 48 29 295 Faks: +385 1 48 29 076

www.hsuir.hr

E-mail: info@hsuir.hr

Glavni i odgovorni urednik: Ante Štulić

Suradnici: Leke Sokolaj, Ivana Znaor, Nataša Franić, Iva Karakaš i Valentina Hojsak

Grafička priprema i dizajn: Valentina Hojsak

NACIONALNI DAN INVALIDA RADA – 21. OŽUJAK

Odluku o obilježavanju Nacionalnog dana invalida rada – 21. ožujak donio je Hrvatski sabor 2009. godine kako bi se ukazalo na probleme osoba s invaliditetom, stereotipe i predrasude koji ih prate te s namjerom osvješćivanja javnosti o toj problematici

Zašto obilježavamo Nacionalni dan invalida rada?

Hrvatski savez udruga invalida rada je uz pismenu suglasnost predsjednika Republike Hrvatske gospodina Stjepana Mesića, potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske, ministrice obitelji branitelja i međugeneracijske solidarnosti, predsjednice Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom gospođe Jadranke Kosor i predsjednika Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske dr. Zorislava Bobuša, povodom obilježavanja 40. godišnjice uspješnog rada na svečanoj sjednici Skupštine 2007. godine proglasio 21. ožujak Nacionalnim danom invalida rada Hrvatske. Dvije godine kasnije, **Odluku o obilježavanju Nacionalnog dana invalida rada – 21. ožujak (Narodne novine, broj 24/9)** donio je Hrvatski sabor 2009. godine kako bi se ukazalo na probleme osoba s invaliditetom, stereotipe i predrasude koji ih prate te s namjerom osvješćivanja javnosti o toj problematici.

Povijest odabranog dana, 21. ožujka kao Nacionalnog dana invalida rada veže se uz događanja iz 1956. godine kada se u Belgiji dogodila rudarska nesreća u kojoj su stradale 262 osobe. U spomen na tu nesreću, 21. ožujka prvobitno je određen kao Međunarodni dan osoba s invaliditetom. Međutim, nakon usvojene Rezolucije 47/3 Generalne skupštine UN-a 1992. godine, Međunarodnim danom osoba s invaliditetom proglašen je 03. prosinca. Obilježavanje Nacionalnog dana invalida rada vrlo je važno zbog upoznavanja i razvijanja osjetljivosti šire javnosti na prava i interese invalida rada. Nacionalni dan invalida rada prilika je i da se ostvari visok stupanj prepoznatljivosti invalida rada u društvu te da se ukaže na potrebu provedbe aktivnosti prevencije nastanka novih invalida rada.

Kao zaštitni znak Nacionalnog dana invalida rada odabrana je ruža kojom se želi ukazati na problem (ne)korištenja zaštitnih sredstava na radu. Unatoč njezinoj ljepoti, za ubiranje ruže potrebna su zaštitna sredstva. Iako su zakonom propisane visoke kazne,

poslodavci mjere zaštite na radu često ne provode ili ih djelomično provode, a oba slučaja u konačnici nerijetko dovode do nastanka invaliditeta. Organiziranim aktivnostima povodom obilježavanja Nacionalnog dana invalida rada udruga invalida rada diljem RH žele ukazati na važnost prevencije nastanka invaliditeta upravo provedbom propisanih mjera zaštite na radu.

Hrvatski savez udruga invalida rada ove je godine Nacionalni dan invalida rada obilježiti svečanom sjednicom Predsjedništva, dok će udruge članice Saveza organizirati obilježavanje prema svojim mogućnostima.

Povodom obilježavanja 15 godina Nacionalnog dana invalida rada Savez je tiskao prigodni letak.

SVEČANA SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA I NADZORNOG ODBORA HSUIR-a

Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada, 21. ožujka 2022. godine, održana je V. sjednica Predsjedništva i Nadzornog odbora

Na sjednici Nadzornog odbora Hrvatskog saveza udruga invalida rada pregledano je cjelokupno Izvješće o radu za 2021. godinu i Financijsko izvješće za 2021. godinu. Nadzornom odboru dano je na uvid cjelokupno poslovanje HSUIR-a.

Nadzorni odbor utvrdio je sljedeće:

- »knjigovodstvo Saveza vodi se po kontnom planu i propisima za neprofitne organizacije
- »sva dokumentacija uredno se vodi sukladno zakonskim propisima

»HSUIR uredno dostavlja nadležnim institucijama svu potrebnu dokumentaciju o izvršavanju programa/projekata.

Nakon Nadzornog odbora održana je svečana proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a povodom Nacionalnog dana invalida rada.

Hrvatski savez udruga invalida rada je uz pismenu suglasnost predsjednika Republike Hrvatske gospodina Stjepana Mesića, potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske, ministrice obitelji branitelja i međugeneracijske solidarnosti, predsjednice Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom gospođe Jadranke Kosor i predsjednika Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske dr. Zorislava Bobuša, povodom obilježavanja 40. godišnjice uspješnog rada na svečanoj sjednici Skupštine 2007. godine proglasio 21. ožujak Nacionalnim danom invalida rada Hrvatske.

Dvije godine kasnije, Odluku o obilježavanju Nacionalnog dana invalida rada – 21. ožujak (Narodne novine, broj 24/9) donio je Hrvatski sabor 2009. godine kako bi se ukazalo na probleme osoba s invaliditetom, stereotipe i predrasude koji ih prate te s namjerom osvješćivanja javnosti o toj problematici.

Obilježavanje Nacionalnog dana invalida rada vrlo je važno zbog upoznavanja i razvijanja osjetljivosti šire javnosti na prava i interese invalida rada. Nacionalni dan invalida rada prilika je i da se ostvari visok stupanj prepoznatljivosti invalida rada u društvu te da se ukaže na potrebu provedbe aktivnosti prevencije nastanka novih invalida rada.

Predsjedništvo je jednoglasno usvojilo Izvješće o radu HSUIR-a za 2021. godinu.

ODRŽANE EDUKACIJE PO PROGRAMU "RAZVOJ MREŽE SOCIJALNIH USLUGA"

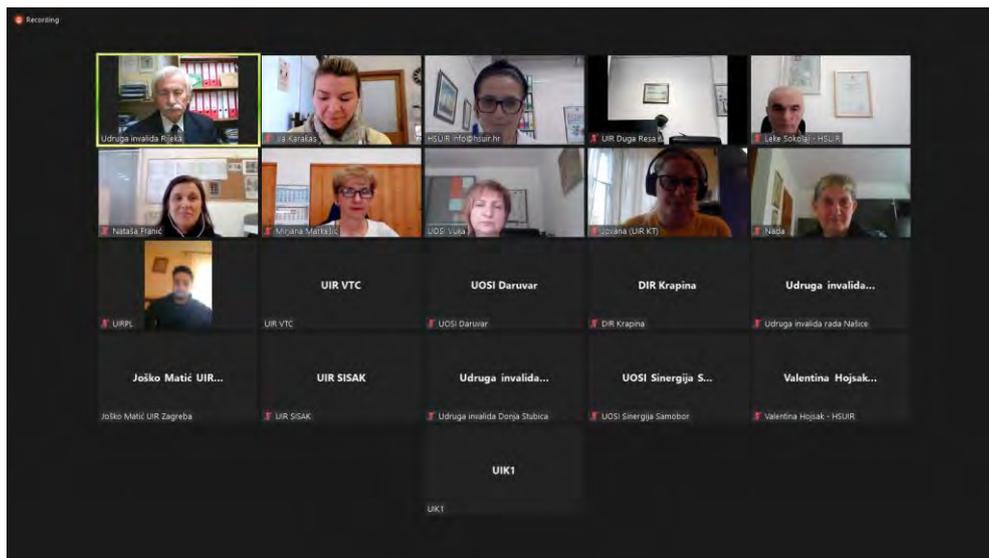
U okviru programa "Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom" održana je edukacija za udruge članice.

Dana 31. svibnja 2022. godine Hrvatski savez udruga invalida rada zajedno s partnerskom organizacijom Centrom za socijalnu skrb Zagreb proveo je putem ZOOM platforme edukaciju u okviru provedbe trogodišnjeg programa „Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom“ odobrenog u okviru poziva „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva“ za razdoblje od 01. lipnja 2020. do 31. svibnja 2023. godine Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

Na samom početku programa svim sudionicima obratio se Leke Sokolaj, izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Edukacija je organizirana za voditelje i predstavnike udruga članica s ciljem upoznavanja novosti u Zakonu o socijalnoj skrbi.

Predavanje na temu **Novine u Zakonu o socijalnoj skrbi** održala je stručna suradnica iz Centra za socijalnu skrb Zagreb gospođa Marija Ražnjević, diplomirana pravica. Sudionicima su detaljno predstavljene novine u navedenom Zakonu vezane za naknade i socijalne usluge.

Nataša Franić, stručna suradnica za projekte i programe održala je predavanje na temu **Važnost sudjelovanja u ispitivanju mišljenja i stavova uz pomoć anketnog upitnika**. Cilj predavanja bio je upoznati sudionike s metodom ankete i anketnim upitnikom u ispitivanju mišljenja i stavova kao i važnost sudjelovanja u istima. Sudjelovanje u anketnim upitnicima i iznošenje stavova i mišljenja vezanih za aktualne teme može biti dobar temelj za promjene na bolje i kreiranje socijalnih politika s ciljem unapređenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom.

U okviru programa "Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom" održana je edukacija za udruge članice.

U okviru trogodišnjeg programa "Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom" Hrvatski savez udruga invalida rada, 07. travnja 2022. godine održao je edukativno predavanje za udruge članice.

Na početku edukacije sudionicima se obratio Ante Štulić, predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Uz isticanje značaja tema koje su se našle u programu rada, pozvao je udruge članice na uključivanje u sve aktivnosti Programa.

Potom je Ivana Znaor, suradnica za međusektorsku suradnju i informiranje, predstavila program "**Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom**". Naglasila je da su socijalne usluge nedostupne u svim područjima Hrvatske, posebno su nedostatne u potpomognutim područjima JLS, tako da često udruge osoba s invaliditetom predstavljaju jedine nositelje razvoja i inovacija u socijalnim uslugama ili jedinog pružatelja socijalnih usluga.

Leke Sokolaj, izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, održao je predavanje na temu "**Utjecaj na javne politike**" pri čemu se osvrnuo na odnos između udruga osoba s invaliditetom i donositelja odluka u pogledu politika vezanih za osobe s invaliditetom. Posebno je naglasio važnost donošenja lokalnih strategija za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom i formiranje Povjerenstva za provedbu istih jer se tako ostvaruje temelj i instrument za ugradnju svih akutnih problema invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom.

Nataša Franić, stručna suradnica za projekte i programe održala je predavanje pod nazivom "**Važnost socijalnih usluga u zajednici**". Predstavila je povijest socijalnih usluga, planiranje i razvoj socijalnih usluga te njihovu implementaciju.

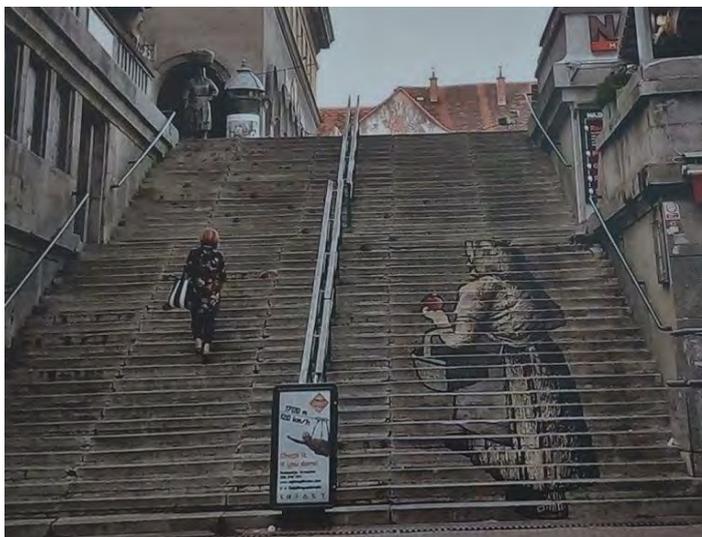
Program "Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom" financira Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

OTVORENA IZLOŽBA FOTOGRAFIJA ČLANOVA UDRUGE INVALIDA RADA ZAGREBA

U prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada u petak 27. svibnja 2022. godine otvorena je 32. izložba

U prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada u petak 27. svibnja 2022. godine na veliko zadovoljstvo svih nakon dvije godine fizičke distanciranosti zbog pandemijom uzrokovane korona virusom otvorena je izložba fotografija članova Udruga invalida rada Zagreba u kojoj posjetitelji mogu uživati uživo.

Izložba pod nazivom Stepenice je 32. izložba otvorena u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada u okviru provedbe trogodišnjeg programa „Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom“. Program financijski podržava Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike u okviru „Razvoja i širenja socijalne mreže usluga koje pružaju udruge“.

Izložba pod nazivom Stepenice predstavlja fotografije članova Udruge invalida rada Zagreba nastale na foto radionicama Udruge.

Autori izloženih fotografija pod vodstvom voditeljice foto radionice Dunje Kolar fotografirali su stepenice u javnom prostoru kako vanjskom tako i unutarnjem, a sam naziv izložbe otkriva glavni motiv izloženih fotografija.

Autori fotografija su Dunja Kolar, Biserka Gverić, Branka Trzun – Makek, Vesna Fruk i Damir Kovačević.

Izložba je značajna jer iako kroz foto objektiv umjetničkim izričajem prikazuje ljepotu stepenica istodobno ih problematizira i ukazuje na prepreke koje one često predstavljaju u svakodnevnom životu osoba s invaliditetom.

Fotografije nas potiču na promišljanje i osvještavanje problema fizičkih prepreka, ali i psihičkih te kako je svima nama zadaća stvarati društvo pristupačno svima.

Izložba će biti otvorena do 30. lipnja 2022. godine. Posjetitelji je mogu razgledati radnim danom od 10:00 do 14:00 sati na adresi Hrgovići 47.

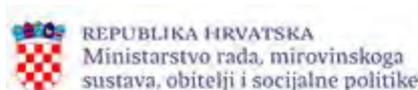

PROJEKTI I PROGRAMI

1. Savez je dio 8. Centra znanja za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom uz još 12 saveza osoba s invaliditetom. Centar znanja financiran je sredstvima Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

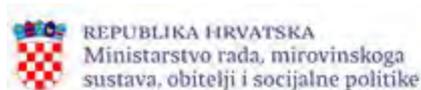
2. Kroz trogodišnji program “Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom” pružamo uslugu informiranja, educiranja, besplatnog pravnog savjetovanja, istraživanja, uključivanja mladih i promicanje volonterstva, unapređenje i sudjelovanje temeljnih udruga u procesu praćenja i nadzora politika na lokalnoj razini, senzibiliziranje javnosti. Program financira Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

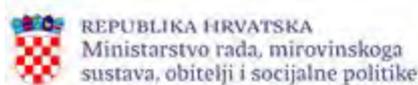
3. Kroz projekt „Širenje usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom“ - ESF-a faza III. zaposleno je 14 osobnih asistenata, a 14 osoba koristi uslugu osobne asistencije. Kroz podršku dobivenu primanjem usluge osobne asistencije, korisnici su aktivniji u zajednici, u svojim udrugama i u drugim interesnim aktivnostima. Projekt financira Europski socijalni fond.

4. Kroz trogodišnji program “Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta” pružamo uslugu osobne asistencije za 6 osoba s područja Grada Zagreba. Opći cilj Programa je unaprjeđenje života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, kojima je bila nužno potrebna praktična pomoć u samozbrinjavanju, kako bi postali kreatori i kontrolori svoga življenja. Program financira Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

5. Kroz dvogodišnji program “Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi” pružamo uslugu informiranja, educiranja, pravnog savjetovanja, uključivanja volontera, organiziranje tematskih radionica za članove, te osnaživanje i jačanje kapaciteta Udruge invalida rada Pakrac - Lipik. Program financira Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

6. Hrvatski savez udruga invalida rada partner je na projektu “Izgradnja socijalnog kapitala u lokalnoj zajednici kroz međugeneracijsku solidarnost i aktivno starenje”. Projektom je planiran razvoj i provedba programa koji će biti dostupni u lokalnoj zajednici i poticati na aktivno starenje kroz aktivnosti cjeloživotnog učenja, predavanja o očuvanju zdravlja i prevenciji bolesti, pravnog savjetovališta, tjelovježbe, sportskih igara i natjecanja zborova, izleta, folkloru, literarnog stvaralaštva, fotografije i proizvodnje narodnih rukotvorina. Osim ovih aktivnosti, projekt sadrži inovativni koncept tematskih kafića za umirovljenike, provođenje aktivnosti međugeneracijske solidarnosti u kojima se stvara video arhiva sjećanja, kampanja za sigurnost starijih u prometu te stručno istraživanje o potrebama i stavovima umirovljenika. Cilj projekta je unaprijediti kapacitete partnerskih udruga umirovljenika i kulturno umjetničkih partnerskih udruga za osmišljavanje, unaprjeđenje i provedbu programa aktivnog starenja i međugeneracijskih programa kako bi se povećala kvaliteta života i socijalna uključenost umirovljenika s područja grada Zagreba. Odlazak u mirovinu kao proces isključenja s tržišta rada značajno povećava osjećaj socijalne isključenosti umirovljenika jer se oni često više ne osjećaju korisnim članovima društva, a slabi i njihov materijalni status, što se ovim projektom želi promijeniti kroz zapošljavanje umirovljenika, odnosno njihovo ponovno uključivanje u svijet rada. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.673.271,03 kn. Iznos potpore Europske unije je 1.422.280,38 kn, dok Republika Hrvatska financira iznos od 250.990,65 kn. Razdoblje provedbe projekta je od 27. listopada 2020. godine do 26. listopada 2022. godine.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

7. Hrvatski savez udruga invalida rada partner je na projektu Platforma 50+. Projekt predstavlja projekt izazov s kakvim se pokret osoba s invaliditetom do sada nije imao priliku susresti. Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske projekt provodi s jedanaest saveza; Hrvatskim savezom udruga invalida rada, Savezom društava distrofičara Hrvatske, Hrvatskim savezom udruga osoba s intelektualnim teškoćama, Hrvatskim savezom gluhih i nagluhih, Savezom civilnih invalida rata Hrvatske, Savezom društava multiple skleroze Hrvatske, Hrvatskim savezom udruga osoba s tjelesnim invaliditetom, Savezom udruga za autizam Hrvatske, Hrvatskim udrugama paraplegičara i tetraplegičara, Hrvatskim savezom slijepih i Hrvatskim savezom gluhoslijepih osoba „Dodir“. Posebno valja istaknuti da je za sva tri istraživanja koja će se provoditi u okviru projekta Platforma 50+ partner Edukacijsko rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Projekt će se provoditi tijekom 36 mjeseci, a ugovoreni iznos je 3.459.128,79 kuna. Projektne moduli su: jačanje partnerstva organizacija

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

osoba s invaliditetom i uključivanje novih članica; ispitivanje javnog mnijenja i potreba društva, provedba tri znanstvena istraživanja; izrada smjernica za razvoj javnih politika; analiza društvenog utjecaja te provedba strukturiranog dijaloga.

ZAKON O INKLUZIVNOM DODATKU

Zakon o inkluzivnom dodatku – u planu zakonodavnih aktivnosti Vlade RH Već dugi niz godina zagovaramo i potičemo donošenje Zakona o inkluzivnom dodatku za osobe s invaliditetom, koji će biti jedinstvena financijska naknada za povećane troškove života uzrokovane invaliditetom. Donošenje ovog Zakona značiti će veliki zaokret u životima osobama s invaliditetom, jer svjesni smo činjenice kako društvo u cjelini nije još uvijek učinilo dovoljno kako bi osobama s invaliditetom omogućilo izjednačavanje mogućnosti u svim sferama života. Naime, još uvijek postoje znatna ograničenja u pristupu uslugama, prijevozu i mogućnosti da budu ravnopravni u društvu, kao i niz potreba za dodatnim uslugama koje su osobama s invaliditetom potrebne a nisu dostupne. Taj bi kompenzacijski novac osobama s invaliditetom omogućio lakše uključivanje u svakodnevni život zajednice.

ISTRAŽIVANJE O POVEĆANIM TROŠKOVIMA OSOBA S INVALIDITETOM ZA ŽIVOT U ZAJEDNICI

8. Centar znanja za društveni razvoj sudjeluje u procesu donošenja Zakona o inkluzivnom dodatku

Inkluzivni dodatak je novčana naknada namijenjena osobama s invaliditetom u svrhu prevladavanja različitih prepreka koje mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s osobama bez invaliditeta. U tu svrhu provodi zajedničku Kampanju „Inkluzija je ljudsko pravo“ kojom se želi postići donošenje kvalitetnog Zakona o inkluzivnom dodatku koji će osobama s invaliditetom omogućiti dostojanstven život kroz uključivanje u život zajednice, izjednačavanje mogućnosti bez obzira na vrstu, stupanj i uzrok invaliditeta.

Ovo anketno ispitivanje ima za cilj prikupiti sociodemografske podatke osoba s invaliditetom, a posebice njihove uvećane troškove koji su posljedica neprilagođenosti okoliša i nepostojanja sustavne podrške.

Podaci dobiveni ovim upitnikom koristit će se isključivo za svrhe ovog istraživanja. Dobiveni odgovori su anonimni i povjerljivi. Anketa služi kao temelj za elektroničku

obradu podataka. Ispunjavanjem ankete dajete privolu savezima uključenim u 8. Centar znanja za prikupljanje i obradu podataka u svrhu ispitivanja stavova i potreba ispitanika radi donošenja sveobuhvatnog Zakona o inkluzivnom dodatku. 8. Centar znanja će Vaše navedene osobne podatke evidentirati i zaštititi u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka i Općom Uredbom (EU) 2016/679 o zaštiti podataka.

Za gluhe, nagluhe i gluhoslijepe korisnike hrvatskog znakovnog jezika (HZJ) upitnik je prilagođen na HZJ. Iznad svakog pitanja je video s prilagodbom na HZJ. Nakon videa, u nastavku se nalazi pitanje na koje treba odgovoriti.

Anketni upitnik provodi se u razdoblju od 27. travnja do 9. svibnja 2022. godine.

Video “Inkluzija je ljudsko pravo”

Promotivni video “Inkluzija je ljudsko pravo” izrađen je u okviru istoimene Kampanje koja se provodi s ciljem donošenja Zakona o inkluzivnom dodatku. 8. Centar znanja za društveni razvoj sudjeluje u procesu donošenja Zakona o inkluzivnom dodatku.

U tu svrhu provodi zajedničku kampanju „Inkluzija je ljudsko pravo“ kojom se želi postići donošenje kvalitetnog Zakona o inkluzivnom dodatku koji će osobama s invaliditetom omogućiti dostojanstven život kroz uključivanje u život zajednice, izjednačavanje mogućnosti bez obzira na vrstu, stupanj i uzrok invaliditeta.

U promotivnom videu s porukama, Hrvatski savez udruga invalida rada predstavio je Ivan Mogoš, član Predsjedništva.

Video je nastao u okviru Razvojne suradnje s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva koja je financirala i samu izradu promotivnog videa.

Video se može pogledati na web stranici HSUIR-a www.hsuir.hr Facebook stranici HSUIR.a kao i poveznici na youtube kanalu <https://www.youtube.com/watch?v=mNu3kairhpk>

"INKLUZIJA KAO UNIVERZALNO LJUDSKO PRAVO"

8. Centar znanja za društveni razvoj u okviru zajedničke kampanje „Inkluzija je ljudsko pravo“ organizirao je okrugli stol.

U okviru Razvojne suradnje u području unapređenja kvalitete življenja osoba s invaliditetom 8. Centar znanja za društveni razvoj provodi Kampanju „Inkluzija je ljudsko pravo“ uz financijsku potporu Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

Kampanja se provodi s ciljem podrške donošenju Zakona o inkluzivnom dodatku i uspostave cjelovitog inkluzivnog pristupa izjednačavanju mogućnosti osoba s invaliditetom s osobama bez invaliditeta.

U okviru Kampanje 13. lipnja 2022. s početkom u 11:00 sati održan je okrugli stol „Inkluzija kao univerzalno ljudsko pravo“, u Domu specijalne policije, Trg žrtava fašizma1.

Na okruglom stol o inkluziji kao sveobuhvatnom pojmu nakon uvodnog izlaganja predstavnice 8. Centra znanja i dopredsjednice Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske gospođe Marice Mirić, izlagali su i raspravljali predstavnici akademske zajednice: doc.dr.sc. Ljiljana Pintarić Mlinar s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, prof.dr.sc. Dejana Bouillet s Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u

Zagrebu i dr.sc. Tihomir Žiljak s Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Nakon zanimljivih izlaganja i konstruktivne rasprave o izazovima socijalne inkluzije, inicijalnom obrazovanju odgojitelja i učitelja kao ključa inkluzivnog obrazovnog sustava, te prepreka i mogućnosti inkluzivnog obrazovanja možemo zaključiti da predstoji još puno rada u smjeru izgradnje inkluzivnog društva, te da svaki pojedinac svojim djelovanjem i odgovornim društvenim ponašanjem može doprinijeti.

Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je Nataša Franić.

“INFORMIRANI I SIGURNI U TREĆOJ ŽIVOTNOJ DOBI”

01. siječnja 2022. - 30. lipnja 2022.

Hrvatski savez udruga invalida rada prijavio se na poziv Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike za prijavu dvogodišnjih programa usmjerenih unapređenju kvalitete života i zaštiti prava starijih osoba za 2021. i 2022. godinu.

20. siječnja 2021. godine potpisali smo Ugovor s Ministarstvom pod nazivom “Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi”. Prva polovica provedbe programa u 2022. godini je iza nas. Savez i Udruga ostvarili su sve planirane ciljeve.

Partner na programu je Udruga invalida rada Pakrac – Lipik kao temeljna Udruga HSUIR – a. Udruga je odabrana jer ima potencijala za osnaživanje i djeluje na području na kojem ćemo nastojati uključiti osobe s invaliditetom starije životne dobi. Cilj je direktno pridonijeti jačanju njihove socijalne uključenosti u lokalnu zajednicu i doprinijeti socijalnoj skrbi za istu kategoriju osoba koja je socijalno isključena po dvije osnove: zbog starost i zbog invaliditeta.

Ovim programom nastojalo se osigurati provođenje socijalne usluge dnevnih aktivnosti, informiranja, pravnog savjetovanja, osnaživanja i educiranja, te osigurati podršku u svrhu smanjenja i sprečavanja njihove socijalne isključivosti.

Međutim, Savez je kao i ostale udruge kojima su odobreni Programi, morao većinu planiranih aktivnosti prilagoditi trenutnoj epidemiološkoj situaciji u Hrvatskoj. Većinu planiranih aktivnosti prenamijenili smo u aktivnosti pomoći u kući starijim osobama na području Pakraca i Lipika kojima je pomoć potrebna. Aktivnosti koje su planirane kao što su predavanja i savjetovanja i dalje su u planu ali će se održati putem internet platforme Zoom. S obzirom na to da se epidemiološka situacija primirila za razliku od prošle godine, u ovoj godini smo kao aktivnost uvrstili i kreativne i sportske radionice za starije osobe te izlet partnerskoj organizaciji na programu Društvu invalida rada Krapina.

U Udruzi invalida rada Pakrac – Lipik zaposlili smo osobu sa Zavoda za zapošljavanje koja je mlađa osoba, ispod 30 godina te koja radi svaki dan na pola radnog vremena i dostupna je za sve korisnike Programa. Također, novozaposlena osoba pruža uslugu pomoći u kući po potrebi kojom se osigurava da se korisnicima kojima je to potrebno dostave lijekovi, namirnice i slično. Navedena usluga će biti u ovom trenutku više nego potrebna s obzirom na to da su članovi Udruge starije osobe koje spadaju u visokorizičnu skupinu. Također, novozaposlena osoba kontaktira korisnike, izrađuje prezentacije i organizira on line radionice.

U šestomjesečnom razdoblju provedbe Programa ostvarili smo planirane ciljeve. Zaposlili smo voditelja aktivnosti u udruzi (novo zapošljavanje – Josip Tessari), tiskali smo brošuru „Unapređenje kvalitete života starijih osoba“ o važnosti mentalnog i fizičkog zdravlja starijih osoba, te smo održavali kreativne radionice. Sudjelovali smo na izložbi povodom dana grada Pakraca i Uskršnjem sajmu gradova Pakraca i Lipika. Na izložbi smo sudjelovali s najljepšim radovima nastalima na kreativnim radionicama u sklopu Programa.

U šestomjesečnom razdoblju UIR Pakrac – Lipik je organizirao za svoje članove koji su najteže materijalne ili zdravstvene situacije podjelu namirnica, higijenskih i kućanskih potrepština dva puta..

Organizirali smo predavanja na temu Opasnosti sklapanja Ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju i Informiranje o nužnosti borbe protiv nasilja nad starijim osobama.

Također, održano je šest sastanaka programskog tima (jednom mjesečno) na kojem su dogovarane aktivnosti po Programu.

**IZGRADNJA SOCIJALNOG KAPITALA U LOKALNOJ ZAJEDNICI KROZ
MEĐUGENERACIJSKU SOLIDARNOST I AKTIVNO STARENJE
UP.04.2.1.09.0056**

Hrvatski savez udruga invalida rada partner je Udruzi MOBBING na projektu „Izgradnja socijalnog kapitala u lokalnoj zajednici kroz međugeneracijsku solidarnost i aktivno starenje“.

Cilj projekta je unaprijediti kapacitete partnerskih udruga umirovljenika i kulturno umjetničkih partnerskih udruga za osmišljavanje, unaprjeđenje i provedbu programa aktivnog starenja i međugeneracijskih programa kako bi se povećala kvaliteta života i socijalna uključenost umirovljenika s područja grada Zagreba. Odlazak u mirovinu kao proces isključenja s tržišta rada značajno povećava osjećaj socijalne isključenosti umirovljenika jer se oni često više ne osjećaju korisnim članovima društva, a slabi i

njihov materijalni status, što se ovim projektom želi promijeniti kroz zapošljavanje umirovljenika, odnosno njihovo ponovno uključivanje u svijet rada.

Aktivnost koju provodi Hrvatski savez udruga invalida rada je održavanje kreativnih radionica za starije osobe, umirovljenike odnosno osobe s invaliditetom-invalida rada. U periodu od 01. siječnja do 30. lipnja 2022. godine održali smo 20 kreativnih radionica. Također smo organizirali dvije on line izložbe u kojima smo predstavili radove koji su nastali na radionicama.

Cilj kreativnih radionica je osmisliti razne edukativne programe kojima se nastoji postići stvaralaštvo, cjeloživotno učenje, kreativno izražavanje i korištenje slobodnog vremena, a kako bi se unaprijedio život starijim osobama.

Kroz vrijeme provedeno u nekoj od radionica, te različitih mogućnosti osobnog sudjelovanja i stvaranja, polaznicima se omogućuje da osvijeste kreativnost, obogate svoj život, upoznaju se s novim ljudima, druže se i podižu kvalitetu svog života.

Za korisnike programa – starije osobe su u prostoru HSUIR -a organizirana predavanja i tribine s tematikom koja je usko vezana uz interese i probleme starijih osoba. U 2022. godini organizirali smo: pravnu radionicu na temu Ugovora o doživotnom odnosno dosmrtnom uzdržavanju, Utjecaj na javne politike i Diskriminacija starijih osoba, te zdravstvene radionice na temu Dijabetes, Palijativna skrb i Moždani inzult.

RAZVOJEM MREŽE SOCIJALNIH USLUGA ZAJEDNO STVARAMO PROSTOR ZA KVALITETNIJE ŽIVLJENJE OSOBA S INVALIDITETOM

Tijekom prvih šest mjeseci 2022. godine Hrvatski savez udruga invalida rada proveo je sljedeće aktivnosti po programu Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom podržanog sredstvima Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike:

- 1.) Pravne savjete i podršku primilo je 325 korisnika od kojih je 151 muška osoba i 174 ženskih osoba. Za pravnu pomoć pretežno se javljala starija populacija pa je od ukupno 325 korisnika njih 226 u dobi od 65+.
- 2.) Informiranje korisnika provodilo se svakim radnim danom od ponedjeljka do petka od 7:30 do 15:30 sati kontinuirano putem web stranice, telefonski na upit korisnika i putem elektronske pošte.
- 3.) U suradnji s Centrom za socijalnu skrb Zagreb održana su 2 predavanja za voditelje udruga članica. Predavanja su provedena s ciljem educiranja korisnika o važnosti socijalnih usluga, kreiranju javnih politika za osobe s invaliditetom, novinama u Zakonu o socijalnoj skrbi, važnosti sudjelovanja u anketnim ispitivanjima i provedbi istraživanja vezanih za osobe s invaliditetom. Radionice su provedene tijekom travnja i svibnja. Na radionicama je sudjelovalo 16 polaznika iz udruga članica.
- 4.) U svibnju je organizirana i realizirana izložba fotografija pod nazivom „Stepenice“ 5 autora - članova Udruge invalida rada Zagreba nastalih na foto radionicama Udruge pod vodstvom članice Dunje Kolar. Izložba predstavlja stvaralačke sposobnosti i mogućnosti osoba s invaliditetom čime se pridaje važnost i ističu sposobnosti i vještine osoba s invaliditetom. Autori fotografija Dunja Kolar, Biserka Gverić, Branka Trzun – Makek, Vesna Fruk i Damir Kovačević fotografirali su stepenice u javnom prostoru kako vanjskom tako i unutarnjem. Izložba je značajna jer iako kroz foto objektiv umjetničkim izričajem prikazuje ljepotu stepenica istodobno ih problematizira i ukazuje na prepreke

nas potiču na promišljanje i osvještavanje problema fizičkih prepreka, ali i psihičkih te kako je svima nama zadaća stvarati društvo pristupačno svima.

5.) Pružena savjetodavna podrška voditeljima udruga na terenu u samim udrugama. Obiđeno 7 udruga članica: Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa, Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica, Udruga invalida rada grada Slavenskog Broda, Udruga invalida rada Međimurske županije, Udruga invalida rada grada Kutine, i Udruga osoba s invaliditetom „Vuka“ Vukovar.

PLATFORMA 50+
UP.04.2.1.06.0062

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske u partnerstvu s Edukacijsko rehabilitacijskim fakultetom i 11 saveza udruga: Savezom društava distrofičara Hrvatske, Hrvatskim savezom udruga invalida rada, Hrvatskim savezom udruga osoba s intelektualnim teškoćama, Hrvatskim savezom gluhih i nagluhih, Savezom civilnih invalida rata Hrvatske, Savezom društava multiple skleroze

Hrvatske, Hrvatskim savezom udruga osoba s tjelesnim invaliditetom, Savezom udruga za autizam Hrvatske, Hrvatskim udrugama paraplegičara i tetraplegičara, Hrvatskim savezom slijepih i Hrvatskim savezom gluhoslijepih osoba 'Dodir' provodi od listopada 2020. godine projekt Platforma 50+ odobrenog na pozivu Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada – Komponenta 1 iz Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali. Cilj projekta je ojačati partnerstvo organizacija osoba s invaliditetom s relevantnim dionicima – znanstvenim organizacijama, te proširiti mrežu na poslovni, državni i javni sektor te ojačati kapacitete organizacije kako bi postale učinkovit partner u procesu razvoja, praćenja i provedbe javnih politika od interesa za osobe s invaliditetom. Tijekom prvih šest mjeseci 2022. godine redovno su održani partnerski i koordinacijski sastanci projektnog tima i sustavno se provodile aktivnosti zadane ciljevima projekta. Edukacijsko rehabilitacijski fakultet održao je 2 predavanja za NVivo i SPSS u veljači. Predavanja su sudionicima približila programe za kvalitativnu analizu podataka najčešće korištene u društvenim znanostima pri statističkoj obradi podataka. Predavanja se vežu na provedena istraživanja u okviru projekta. Istraživački tim s Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta ima dio preliminarnih rezultata istraživanja dok je dio u obradi. Na temelju dobivenih rezultata istraživanja izrađivat će se smjernice za razvoj javnih politika. Sustavno se radilo na izradi smjernica za razvoj javnih politika u području pristupačnosti. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine otvorilo je e-savjetovanje sa zainteresiranom javnošću za Tehnički propis o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti. Ovim se Tehničkim propisom, u svrhu ispunjavanja temeljnog zahtjeva za građevinu sigurnosti i pristupačnosti tijekom uporabe, u dijelu pristupačnosti građevinama, propisuju uvjeti i način osiguranja nesmetanog pristupa, kretanja, boravka i rada osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti u građevinama javne i poslovne namjene te osiguranja jednostavne prilagodbe građevina stambene i stambeno-poslovne

namjene. Savjetovanje je otvoreno do 4. kolovoza 2022. Intenzivno se radilo na ostvarivanju cilja Jačanje partnerstva organizacija osoba s invaliditetom i uključivanje novih članova. Provedeni su koordinacijski sastanci tematske mreže, održane fokus grupe s ciljem proširenja mreže, poslani zahtjevi dionicima za pristupanje mreži.

Također, projektni tim je sustavno radio na osmišljavanju HUB platforme, njezinom vizualu i sadržaju, u konačnici prikupljene su ponude za izradu iste. Hub platforma je namijenjena ciljanoj skupini: osobama s invaliditetom, djeci s teškoćama u razvoju i roditeljima, znanstvenoj i stručnoj javnosti, predstavnicima institucija, suradničkim međunarodnim organizacijama, široj javnosti. Sadržaj postavljen na platformi povezan je s Projektom i prikazuje cjelovite informacije, najnovije relevantne informacije za osobe s invaliditetom, istraživačke radove, te prikazuje pokret osoba s invaliditetom kao živu mrežu koja kontinuirano surađuje u skladu sa zajedničkim ciljem djelovanja.

Projekt „Širenje usluga osobne asistencije za osobe s invaliditetom“

Projekt „Širenje usluga osobne asistencije za osobe s invaliditetom“ 11/2020 do 06/2022. nositelj Hrvatski savez udruga invalida rada. Projekt je financiran iz Europskog socijalnog fonda. Voditeljica projekta: Valentina Hojsak. Kroz program pružimo uslugu osobne asistencije za 14 osoba sa područja Grada Zagreba, Zagrebačke županije, Varaždinske županije, Istarske županije i Šibensko-kninske županije. Ukupan proračun projekta: 1.605.396,00 kn Cilj projekta: Povećanje socijalne uključenosti osoba s invaliditetom s najtežim stupnjem i vrstom invaliditeta kroz daljnji razvoj i povećanje kvalitete usluge osobne asistencije te sveukupnu kvalitetu života.

Program „Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta“

Program: „Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta“ financiran je od strane Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Trajanje programa od 2022. do 2023. godine, kroz program pružamo uslugu osobne asistencije za 6 osoba sa područja Grada Zagreba. Ukupan proračun programa po godini: 350.000,00 kn. Opći cilj programa: Unaprjeđenje života osoba s invaliditetom s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, kojima je nužno potrebna praktična pomoć u samozbrinjavanju, kako bi postali kreatori i kontrolori svoga življenja. Usluga osobne asistencije podrazumijeva mogućnost osoba s invaliditetom da kompenziraju svoj invaliditet kroz delegiranje zadataka drugim osobama. Ti zadaci uključuju aktivnosti koje osoba s invaliditetom ne može obaviti sama.

MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA
SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE

BLIC VIJESTI**SEKSUALNOST I REPRODUKTIVNA PRAVA OSOBA S INVALIDITETOM**

Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom organizirao je 07. lipnja 2022. godine na Tribini Grada Zagreba okrugli stol na temu "Seksualnost i reproduktivna prava osoba s invaliditetom".

Okrugli stol su svojim dolaskom i obraćanjem nazočnima uveličale gospođa Ljubica Lukačić, saborska zastupnica, Marija Borovec iz MROMSP, te

Branka Meić Salie iz ureda POSI.

Nakon pozdravnih govora i uvodnih riječi predsjednice Saveza Jozefine Kranjčec, stručni suradnik Luka Keller predstavio je rad i djelovanje HSUTI-a s naglaskom na aktualne kampanje i aktivnosti u okviru Razvojne suradnje u području Centara znanja za društveni razvoj u RH.

Profesor s Pravnog fakulteta u Zagrebu, Studijskog centra socijalnog rada, Marko Buljevac, izlagao je o Predrasudama i mitovima vezani uz temu seksualnosti i reproduktivnih prava osoba s invaliditetom. S tim u vezi, iznio je rezultate novijih znanstvenih istraživanja koja opovrgavaju sve raspravljane predrasude i mitove o seksualnosti osoba s invaliditetom te predrasude o osobama s invaliditetom općenito.

Predsjednica Udruge "Bolje sutra" iz Koprivnice, Marija Mraz iznijela je vrlo osobno iskustvo vlastite borbe s predrasudama vezanim uz seksualnost i roditeljstvo. Gospođa Mraz prezentirala je primjere aktivnosti koje Udruga provodi dugi niz godina kako bi mlade članove informirala i osvještavala o ovoj još uvijek tabu temi u našem društvu. Vlastito iskustvo ju je posebno nadahnulo da kroz djelovanje svoje Udruge uspješno pruža podršku osobama s invaliditetom u borbi za ravnopravan život u zajednici.

Na okruglom stolu ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je Iva Karakaš

ODRŽANA SJEDNICA POVJERENSTAVA VLADE RH ZA OSOBE S INVALIDITETOM

U utorak, 28. lipnja 2022. godine održana je sjednica Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom.

Uz predsjednicu Povjerenstva i državnu tajnicu Mariju Pletikosa i članove, sjednici su

nazočili saborska zastupnica Ljubica Lukačić, državni tajnik Ivan Vidiš te pomoćnik ravnatelja HZJZ-a doc. dr. sc. Tomislav Benjak. Teme održane sjednice vezane su uz snažnije uključivanje osoba s invaliditetom na tržište rada, novi Zakon o registru osoba s invaliditetom, Nacrt prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji i Nacrt prijedloga Zakona o inkluzivnom dodatku. Državni tajnik Ivan Vidiš istaknuo je kako Vlada RH svake godine izdvaja oko milijardu kuna za provedbu mjera aktivne politike zapošljavanja s posebnim naglaskom na zapošljavanje osoba s invaliditetom. U mjere aktivne politike zapošljavanja, godišnje se uključi oko 1.400 osoba s invaliditetom. „Ako uzmemo u obzir ukupna sredstva izdvojena u mandatu ove Vlade, s ciljem poticanja zapošljavanja osoba s invaliditetom, radi se o iznosu od 647 milijuna kuna i to za mjere HZZ-a 151 milijun kuna te za poticaje ZOSI-a 496 milijuna kuna. Doc. dr. sc. Tomislav Benjak, pomoćnik ravnatelja HZJZ-a upoznao je članove Povjerenstva na koji način se sukladno Zakonu o Registru osoba s invaliditetom utvrđuje status osobe s invaliditetom. Zvezdana Bogdanović, savjetnica ministra izvijestila je članove o aktivnostima provedenim u svrhu izrade Nacrta prijedloga zakona o osobnoj asistenciji kojim se definira usluga osobne asistencije, sadržaj i način pružanja usluge, korisnici usluge, postupak za priznavanje prava na uslugu osobne asistencije, uvjeti za pružatelje usluga, ugovaranje usluga, imenovanje, sastav i zadaća Komisije za procjenu potreba za uslugom osobne asistencije, evidencije, nadzor, financiranje usluge, naknadu štete, prekršajne i kaznene odredbe, te druga pitanja značajna za pružanje usluge osobne asistencije. Članica Povjerenstva prof. dr. sc. Lelia Kiš Glavaš u ime Vijeća studija Edukacijske rehabilitacije Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta apelirala je da se poduzmu mjere potrebne za zabranu korištenja takozvanog CD (Chlorine Dioxid) protokola (poznatog i kao Miracle Mineral Solution – MMS) koji se reklamira kao protokol za liječenje poremećaja iz spektra autizma. Štetnost ovog proizvoda prepoznata je u svijetu i u Republici Hrvatskoj, no on se i dalje putem društvenih mreža propisuje i prodaje. Na štetnost ovog proizvoda 20. lipnja ove godine upozorila je Hrvatska liječnička komora, Agencija za lijekove i medicinske proizvode (HALMED), Svjetska zdravstvena organizacija i regulatorna tijela brojnih zemalja svijeta. Budući da se korištenju CD protokola pripisuju ozbiljne nuspojave na zdravlje korisnika, osoba s poremećajem iz spektra autizma, ovim putem Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske daje punu podršku za zabranu korištenja takozvanog CD protokola! Član Povjerenstva ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada je izvršni direktor, Leke Sokolaj.

DANI OTVORENIH VRATA UDRUGA

Konferencija „Uloga i doprinos udruga u rješavanju kriznih situacija i izgradnji novih modela pomoći i podrške“ održala se 02. lipnja 2022. godine u Zagrebu

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske organizirao je konferenciju „**Uloga i doprinos udruga u rješavanju kriznih situacija i izgradnji novih modela pomoći i podrške**“ u sklopu Dana otvorenih vrata udruga koje se ove godine odvijaju u razdoblju od 02. do 04. lipnja 2022. godine. Na konferenciji su se predstavile aktivnosti iz raznih udruga kako su rješavale krizne situacije u protekle dvije godine. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Konferenciji je sudjelovala poslovna tajnica, Valentina Hojsak.

INTERAKTIVNA KREATIVNA RADIONICA ZA PRIPREMU PROJEKTNIH PRIJEDLOGA PROGRAMA UNIJE GRAĐANI, JEDNAKOST, PRAVA I VRIJEDNOST (CERV)

Ured za udruge Vlade RH, kao Nacionalna kontakt točka programa Unije Građani, jednakost, prava i vrijednosti (CERV) 2021. -2027., organizirao je interaktivnu kreativnu radionicu s potencijalnim prijaviteljima CERV programa

Ured za udruge Vlade RH, kao Nacionalna kontakt točka programa Unije Građani, jednakost, prava i vrijednosti (CERV) 2021. -2027., organizirao je interaktivnu kreativnu radionicu s potencijalnim prijaviteljima CERV programa u Zagrebu, koja se održala s ciljem što uspješnije pripreme kvalitetnih projektnih prijedloga na budućim natječajima za javni i neprofitni sektor. Radionica je održana u utorak, 24. svibnja 2022., u Centru za kulturu i informiranje Maksimir.

Program Građani, jednakost, prava i vrijednosti (Citizens, Equality, Rights and Values - CERV), najveći je program u povijesti Europske unije namijenjen zaštiti i promicanju prava i vrijednosti ugrađenih u temeljne Ugovore i Povelju EU-a o temeljnim vrijednostima: demokraciji, vladavini prava, temeljnim pravima, transparentnosti i dobrom upravljanju. Novi, centralizirani program pokriva područja dosadašnjih

programa Europa za građane, Prava, jednakost i građanstvo i DAPHNE, a posvećen je izgradnji demokratskije Europe i podizanju svijesti građanki i građana o pravima i vrijednostima Unije kroz financijsku podršku neprofitnom i javnom sektoru. U financijskom razdoblju 2021.-2027., predviđeni proračun CERV programa iznosi 1,5 milijardi eura, a bit će raspodijeljen na 4 tematske cjeline: 1) Vrijednosti Unije; 2) Jednakost, prava i rodna ravnopravnost; 3) Uključenost i sudjelovanje građana; 4) Daphne - borba protiv svih oblika nasilja.

Ured za udruge Vlade RH djeluje kao nacionalna kontakt točka CERV programa, zadužena za informiranje i educiranje o Programu, jačanje njegove vidljivosti u Republici Hrvatskoj te pružanje tehničke podrške prijaviteljima i provediteljima projekata.

Na radionici je ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala Iva Karakaš.

NASTAVAK USLUGE OSOBNE ASISTENCIJE

Na 117. sjednici Vlade Republike Hrvatske, između ostaloga, prihvaćena je Odluka o osiguravanju nastavka financiranja usluge osobne asistencije osobama s invaliditetom koje uslugu koriste temeljem projekata financiranih sredstvima Europskog socijalnog fonda

Na 117. sjednici Vlade Republike Hrvatske, održanoj u petak, 06. svibnja 2022. godini, između ostaloga, prihvaćeni su Nacrt temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, Nacrt kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, **Odluka o osiguravanju nastavka financiranja usluge osobne asistencije osobama s invaliditetom koje uslugu koriste temeljem projekata financiranih sredstvima Europskog socijalnog fonda** te izmjena Odluke o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata. Ministarstvo od 2006. godine kontinuirano sredstvima iz Državnog proračuna RH i dijela prihoda od igara na sreću, te iz Europskog socijalnog fonda (ESF) financira projekte pružanja usluge osobne asistencije osobama s najtežom

vrstom i stupnjem invaliditeta, koje nisu u mogućnosti obavljati svakodnevne aktivnosti u zajednici, a s ciljem zadovoljenja njihovih potreba te jačanja socijalnog uključivanja. Odlukom koja je prihvaćena na današnjoj sjednici uređuje se nastavak financiranja usluge osobne asistencije za više od tisuću osoba s invaliditetom koje uslugu ostvaruju kroz projekte udruga financirane sredstvima ESF u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“ Za osiguravanje kontinuiteta u pružanju usluge osobne asistencije za postojeće korisnike nužno je osigurati dodatna sredstva Ministarstvu u iznosu od 50 milijuna kuna u 2022. i 10 milijuna kuna u 2023. godini, preraspodjelom sredstava u okviru Državnog proračuna za 2022. i 2023. godinu. Sredstva će se dodijeliti izravnom dodjelom udrugama bez provedbe natječajnog postupka, s obzirom na to da je zbog nemogućnosti osiguranja sredstava iz ESF+ potrebno žurno djelovanje i osiguravanje nastavka usluge osobne asistencije osobama koje tu uslugu trenutno koriste, bez uključivanja novih korisnika. **Izmjena Odluke o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata.** Prihvaćenom Odlukom izmijenjen je iznos najvišeg ukupnog mjesečnog mirovinskog primanja s 4.000 na 4.100 kuna iznad kojeg korisnici mirovine ne ostvaruju pravo na tzv. energetske dodatke te propisuju novi iznosi ukupnog mirovinskog primanja po razredima, uvećani u skladu s usklađivanjem mirovina. Za isplatu jednokratnog novčanog primanja procijenjena su ukupna sredstva od gotovo 480 milijuna kuna za više od 735 tisuća korisnika. Time se omogućava isplata tzv. energetske dodatka za oko 15 tisuća dodatnih umirovljenika, čime Vlada pokazuje visoki stupanj socijalne osjetljivosti prema umirovljenicima.

Izvor: **Ministarstvo rada mirovinskog sustava obitelji i socijalne politike**

21. SVIBANJ - NACIONALNI DAN OSOBA OBOLJELIH OD NEUROMUSKULARNIH BOLESTI

Savez društava distrofičara Hrvatske obilježava 21. svibnja – Nacionalni dan osoba oboljelih od neuromuskularnih bolesti

Tim povodom, SDDH i udruge članice svake godine organiziraju razne aktivnosti, događanja, okupljanja na kojima upoznaju javnosti, sugrađane, lokalnu i

nacionalnu zajednicu o djelovanju i radu SDDH i udruga članica, ali ukazuju i na potrebu stvaranja društva jednakih mogućnosti u kojem će osobe s MD poput svih drugih osoba, imati pristup obrazovanju, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti, radu i zapošljavanju, kulturnim i sportskim sadržajima te uživati pravo na osjećaj pripadnosti, ljubavi, roditeljstva, sigurnosti i zajedništva.

NACIONALNI DAN OSOBA S I INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA - 16. SVIBNJA

Obilježen Nacionalni dan osoba s intelektualnim teškoćama

Na inicijativu Hrvatskog saveza udruga osoba s intelektualnim teškoćama, uz podršku Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu

politiku, Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i Ureda za udruge, u ožujku 2017. godine Hrvatski sabor proglasio je 16. svibnja Nacionalnim danom osoba s intelektualnim teškoćama. Dana 16. svibnja 2022. godine obilježen je Nacionalni dan osoba s intelektualnim teškoćama svečanim programom na Trgu P. Preradovića (Cvjetni trg) od 11.00 – 13.00 sati pod pokroviteljstvom Grada Zagreba i Hrvatskim društvom skladatelja ZAMP, te počasnim pokroviteljstvom Gradske skupštine Grada Zagreba. Nacionalni dan obilježen je pod motom "Stavi naočale – promijeni pogled".

KONFERENCIJA "ZAJEDNO ZNANJEM"

Udruga MoSt, okupila je na konferenciji "Zajedno znanjem", stručnjake i aktiviste koji djeluju u različitim institucijama, ustanovama i organizacijama civilnog društva te predstavnike devet centara znanja iz RH

Udruga MoSt, kao Centar znanja za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, okupila je 12. i 13. svibnja 2022. godine u Splitu, na konferenciji "Zajedno znanjem", stručnjake i aktiviste koji djeluju u različitim institucijama, ustanovama i organizacijama civilnog društva te predstavnike devet centara znanja iz Republike Hrvatske. Osnovni cilj Konferencije je o rastućem problemu siromaštva i socijalne isključenosti progovoriti otvoreno i glasno iz pozicije znanja i iskustva rada u različitim područjima naših društvenih djelovanja te doprinijeti povezivanju i umrežavanju na svim razinama, širenju znanja i informacija, boljim i učinkovitijim javnim politikama, socijalnoj pravdi i razvoju usluga za različite ranjive skupine. Koordinatorica 8. Centra znanja, Marica Mirić predstavila je zajedničke kampanje "Je li osobama s invaliditetom u RH pristupačno stanovanje lutrija" i "Inkluzija je ljudsko pravo" Konferenciju je financijski podržala Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva.

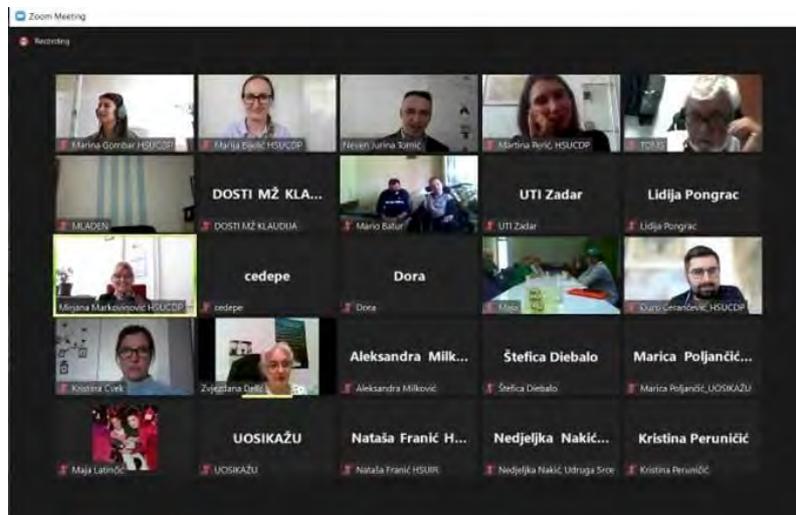
EUROPSKI DAN NEOVISNOGA ŽIVLJENJA 2022. O TEMI „MLADI - BUDUĆNOST POKRETA NEOVISNOGA ŽIVLJENJA“

Europska komisija 2022. godinu proglasila je Europskom godinom mladih u kojoj se želi ukazati na važnu ulogu mladih u izgradnji bolje, zelenije, uključivije i digitalnije budućnosti. Europska godina mladih pruža brojne prilike za učenje, dijeljenje vizije i susrete s drugima te sudjelovanje u aktivnostima u cijeloj Europi i zato predstavlja pravi trenutak da s puno samopouzdanja zakoračimo u budućnost, uz nadu u skori kraj pandemije. Doznajte što vas čeka u #EYY2022 ! Povodom Europske godine mladih 2022. Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske - SOIH obilježava Europski dan neovisnoga življenja 2022. o temi „Mladi - Budućnost pokreta neovisnoga življenja“ Osobe s invaliditetom iz cijele Europe dana 5. svibnja obilježavaju Europski dan neovisnoga življenja. To je dan kada se promiče solidarnost i slave postignuća pokreta neovisnoga življenja i svih onih koji su se borili i bore za ravnopravnost osoba s invaliditetom u društvu. SOIH u svrhu što bržeg ostvarenja preduvjeta za neovisno življenje ove godine potiče uvođenje potpuno pristupačnog prijevoza o kojem će u lipnju održati Okrugli stol „Osobe s invaliditetom u prometu“ - HEKUP'22 na koji će pozvati predstavnike nadležnih ministarstava kako bi se utvrdile pretpostavke za strateško planiranje pristupačnog prijevoza u RH, posebice kada se ima na umu novi Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. - 2026. Pozivamo sve udruge članice saveza uključenih u SOIH da pripreme sliku stanja u lokalnim zajednicama u kojima djeluju kako bismo na Okruglom stolu prikazali, ali i ukazali na veličinu problema. Kako je pristupačan prijevoz preduvjet neovisnom življenju, on je za mlade s invaliditetom od neprocjenjivog značaja kako za obrazovanje tako i za zapošljavanje, a nedvojbeno i za ostale aktivnosti svakodnevnoga života.

NACIONALNI DAN OSOBA S CEREBRALNOM PARALIZOM - 05. SVIBANJ

Hrvatski savez udruga cerebralne i dječje paralize zajedno s udrugama i članovima obilježio je Nacionalni dana osoba s cerebralnom paralizom edukativnom poludnevnom radionicom preko ZOOM platforme. Radionice pod nazivom „Modeli rada udruga članica HSUCDP” oslanja se na prikaz različitih aktualnih modela rada u udrugama osoba s

invaliditetom, a kroz izlaganja sudionici radionice su dobili presjek najčešćih aktivnosti i usluga udruga dostupnih djeci, mladima i odraslim osobama s cerebralnom paralizom. Sudionicima se u uvodnom dijelu obratio predsjednik HSUCDP, Ivica Bašića, nakon čega je izlaganje imala Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, Anka Slonjšak. Ispred Saveza cerebralne i dječje paralize izlaganje “Zakon o socijalnoj skrbi” je održala Martina Perić. Potom su sudionici dobili presjek najčešćih aktivnosti i usluga dostupnih djeci, mladima i odraslim osobama s cerebralnom paralizom u udrugama cerebralne i dječje paralize. Svoja iskustva iznijeli su predstavnici: Udruge osoba s invaliditetom „Suncokret” iz Velike Gorice, Udruge tjelesnih invalida TOMS iz Trogira, Udruge CeDePe Zagreb, Gradskog društva osoba s invaliditetom Đurđevac. Mogućnosti financiranja udruga predstavio je Đuro Darko Cerančević iz HSUCDP dok je Marija Bijelić iz HSUCDP izlagala na temu „Dvostruko posebna djeca – mogu li djeca s CP biti darovita”. Na radionici je sudjelovao i Hrvatski savez udruga invalida rada.

SVJETSKI DAN SIGURNOSTI I ZAŠTITE ZDRAVLJA NA RADU - 28. TRAVNJA

Svjetski dan sigurnosti i zdravlja na radu 28. travnja, uz potporu Međunarodne organizacije rada od 2003. godine obilježava se kao međunarodna kampanja za promicanje sigurnog, zdravog i dostojanstvenog rada. Ovogodišnja tema je socijalni dijalog u stvaranju pozitivne kulture sigurnosti i zdravlja.

Ove godine, 28. travnja, po 15. put prilika je obilježiti i Nacionalni dan zaštite na radu u Republici Hrvatskoj, koji je na inicijativu Saveza samostalnih sindikata Hrvatske i uz potporu Gospodarsko-socijalnog vijeća, proglasio Hrvatski sabor 1. lipnja 2007. godine.

Dana 28. travnja je i Međunarodni dan sjećanja na poginule i ozlijeđene radnike na radu koji sindikalni pokret obilježava diljem svijeta od 1996. godine.

Socijalni dijalog važan je alat u osiguranju zdravlja i zaštite na radu - Na europskoj razini socijalni dijalog je integralni dio pravne stečevine Europske unije na temelju članaka 138. i 139. Ugovora o osnivanju Europske zajednice. Kad je Republika Hrvatska u pitanju, može se konstatirati da je u proteklom razdoblju, posebno počevši od 2001. godine nakon uspostave Ureda Vlade RH za socijalno partnerstvo osmišljen kvalitetan institucionalni i praktični okvir socijalnog partnerstva, koji ima nacionalne, sektorske i regionalne/lokalne dimenzije. Model koji je tada postavljen i razvijan naredno desetljeće i danas je u primjeni. Kad je u pitanju nacionalni socijalni dijalog u području zaštite na radu, polazište institucionalnog ustroja je listopad 2000. godine, kada je osnovano prvo Nacionalno vijeće za zaštitu na radu, koje kontinuirano u različitim sastavima i s oscilirajućim rezultatima djeluje i danas. Suočeni s promjenama u svijetu rada uvjetovanim digitalnom i zelenom tranzicijom i zdravstvenom krizom, socijalni dijalog nužno je jačati diljem Europe, pa tako i u Hrvatskoj. Socijalni dijalog ne samo da omogućava poboljšanje politika i strategija zaštite na radu, već je također ključan za izgradnju vlasništva i predanosti, olakšavajući put za brzu i učinkovitiju provedbu.

Kako se svaka radna okolina može uključiti u obilježavanje ovog važnog datuma? - Planiranjem i organiziranjem aktivnosti (tematska predavanja, proširene sjednice odbora za zaštitu na radu i radničkog vijeća, kviz natjecanja, praktične vježbe evakuacije i spašavanja, izvješće o radu povjerenika za ZNR ili pokretanje inicijative za provedbu njihovog izbora, prezentacija programa „Tvrтка prijatelj zdravlja“ i dr.), kojima se informira, educira te potiče radnike na osvješćivanje o važnosti ove teme, poštovanje sigurnog radnog okruženja, kao i zajedničku skrb poslodavaca i radničkih predstavnika o primjerenim i sigurnim uvjetima rada. Tada je prilika prisjetiti se i svih radnica i radnika poginulih na radu.

Nesreće, ozljede i bolesti mogu se spriječiti - Milijuni ozljeda, bolesti i smrtnih slučajeva događaju se na radnim mjestima diljem svijeta svake godine. Nedostatak kontrole rizika u fazi projektiranja, nedostatak održavanja, nedostatak poduke te nepravilna uporaba strojeva česti su uzroci smrtnih slučajeva, amputacija, ozljeda pri rukovanju, prignječenja, opekline i prijeloma prstiju, šaka i ruku. Ali, sve te ozljede mogu se spriječiti! Gotovo 2,78 milijuna ljudi još uvijek umire svake godine od nesreća na radnom mjestu ili zbog lošeg zdravlja. Rak je najčešći uzrok smrtnih slučajeva povezanih s radom u EU-u. Procjenjuje se da karcinogene tvari svake godine uzrokuju 100.000 smrti od raka povezanih s radnim mjestom. Bolesti krvožilnog sustava drugi su najveći uzrok smrtnih slučajeva povezanih s radom u EU. U porastu su i mišićno-koštani poremećaji koji ugrožavaju milijune radnika. Već prije pandemije, oko 84 milijuna osoba u EU-u imalo je problema s mentalnim zdravljem. Polovica radnika u EU-u smatra stres uobičajenim na svojem radnom mjestu, a stres pridonosi otprilike polovici svih izgubljenih radnih dana. Hrvatska nije izuzetak, pa je nužno razviti i provesti intervencije za promicanje dobrog mentalnog zdravlja i sprečavanje mentalnih bolesti na radnom mjestu. Krajnje je zabrinjavajuće da se pored visokog broja poginulih radnika, u Hrvatskoj posljednjih nekoliko godina bilježi više desetaka umrlih radnika na radnom mjestu! U posljednje četiri godine, uz ukupno 68.040 prijavljenih ozljeda na radu registrirano je i 218 smrtnih slučajeva u radnim prostorima, od čega 118 zbog nesreća a čak njih 90 zbog bolesti radnika. „Osiguranje zdravlja i sigurnosti među

radnicima zajednička je odgovornost sektora zdravstva i rada“, ističe dr. Maria Neira, ravnateljica Odjela za okoliš, klimatske promjene i zdravlje pri WHO-u. Uz sigurno i zdravo radno mjesto, ravnotežu između poslovnih i privatnih obveza, za očuvanje radne sposobnosti od presudne je važnosti osobno stajalište prema zdravim životnim navikama izvan radnog mjesta. Sigurnost na radu samo je polovica jednadžbe. Druga polovica je ono što se događa izvan posla. Moramo razmišljati o sigurnosti ne samo kroz prizmu rada; moramo razmišljati o sigurnosti iz svih kutova i sa svih strana – svaki dan, u svakoj aktivnosti. Robotizacija, umjetna inteligencija, rad na daljinu i novi modeli poslovanja već su počeli uvoditi velike promjene u svijet rada, što neizbježno utječe na zdravlje i sigurnost na radu. Ponavljajući pokreti gornjih udova i dugo sjedenje dva su čimbenika rizika kojima su radnici najviše izloženi. Stoga sigurnost i zdravlje na radu više nisu ugroženi samo zbog vrlo opasnih situacija, već i zbog dugotrajne izloženosti čimbenicima rizika niske amplitude. Granice između poslovnog i privatnog vremena sve su manje. Istraživanje objavljeno u Environment Internationalu 2021. pokazalo je da gotovo ¾ milijuna ljudi svake godine umire od zdravstvenih stanja povezanih s radom 55 sati tjedno ili više. Istraživanje Međunarodne organizacije rada otkrilo je izravnu povezanost između umora i sudjelovanja u nesrećama na radnom mjestu. Za pretpostaviti je da se i jedan dio nesreća izvan radnog mjesta odnosi na ovaj uzrok.

Sve to podsjeća nas da je pred nama još dug put. Zašto? Zato što želimo da se svi radnici sigurno vrate svojim obiteljima i domovima na kraju svakog radnog dana. Svaki radnik zaslužuje da svaki dan radi u sigurnom i zdravom radnom okolišu.

Upravljanje sigurnošću i zdravljem na radu je dodana vrijednost - Troškovi nesreća i bolesti povezanih s radom za gospodarstvo EU-a iznose više od 3,3% BDP-a, ili godišnje oko 460 milijardi eura. Iako su posljedice za dobrobit koje stoje iza tih brojkii nemjerljive, dobra praksa u području sigurnosti i zdravlja na radu pomaže poduzećima da postanu produktivnija, konkurentnija i održivija. Procjene pokazuju da svaki 1 € uloženi u zaštitu na radu donosi povrat od 2,20 €, dok svaki 1 € uloženi u mentalno zdravlje donosi povrat od nevjerojatnih 4,20 € za organizacije. Prečesto se sigurnost i zdravlje na radu tretiraju kao trošak ili teret, a dobro upravljanje sigurnošću aktivnost je koja stvara dodanu vrijednost i izvrstan operativni učinak. Ovom prilikom vrijedno je podsjetiti i na stajališta Europskog gospodarsko socijalnog odbora (EGSO), savjetodavnog tijela Europske unije koje zastupa interese različitih gospodarskih i socijalnih interesnih skupina (poslodavci, sindikati, civilno društvo). EGSO je još 2019. godine istaknuo važnu ulogu socijalnih partnera i organizacija civilnog društva u razvoju i provedbi održivih politika sigurnosti i zdravlja na radu, podsjećajući da će ulaganja u sigurnost i zdravlje na radu donijeti koristi samo ako postoji intenzivan socijalni dijalog i dalekosežno kolektivno pregovaranje te je važno promicati ulogu koju imaju odbori za zaštitu na radu i predstavnici radnika. Isto tako, EGSO je pozdravio dobru praksu određenih zemalja koje su uvele mehanizme financijskog nagrađivanja organizacija koje pružaju sigurna i zdrava radna mjesta te je pozvao ostale države članice EU-a da uvedu slične mehanizme. Ti poticaji obuhvaćaju niže premije osiguranja, porezne olakšice ili državne subvencije, a programe čine ekonomski korisnima za osiguravatelje smanjenjem broja, ozbiljnosti i troškova nezgoda na radu. EGSO je predložio da se više pozornosti usmjeri i na bolesti povezane s radom – kao što su rak, bolesti krvožilnog sustava, mišićno-koštani poremećaji i bolesti povezane sa psihosocijalnim rizicima – koje su najsmrtonosnije i najčešći su uzrok bolovanja u EU-u.

Izgraditi nacionalnu kulturu sigurnosti i zdravlja na radu - Godine 2003., Međunarodna organizacija rada (ILO) objavila je globalnu strategiju o zaštiti na radu. Strategija navodi da jedan od temeljnih stupova globalne strategije zaštite na radu uključuje izgradnju i održavanje nacionalne preventivne sigurnosne i zdravstvene kulture te uvođenje sustavnog pristupa upravljanja sigurnošću i zdravljem na radu. Sigurnost i zdravlje na radu je multidisciplinarno područje koje se bavi zaštitom na radu, zdravljem i dobrobiti ljudi koji rade, a cilj je osiguranje zdravog radnog okruženja. Nacionalna kultura sigurnosti i zdravlja na radu je ona u kojoj se pravo na sigurno i zdravo radno okruženje poštuje na svim razinama; gdje vlade, poslodavci i radnici aktivno sudjeluju u osiguravanju sigurnog i zdravog radnog okruženja kroz sustav definiranih prava, odgovornosti i dužnosti, i gdje je najviši prioritet načelo prevencije. Takav uključiv pristup važan je; od razvoja i revizije politike zaštite na radu i regulatornih okvira za rješavanje stalnih i novih izazova u području zaštite na radu, do stvarne primjene na razini radnog mjesta. Za poduzimanje odgovarajućih mjera i aktivnosti osobito je važno provođenje istraživanja, prikupljanje podataka o nesrećama na radu i profesionalnim bolestima, temeljito istraživanje uzroka za svaku smrt ili ozljedu u radnom okolišu (viša sila ne može biti prevladavajući razlog), kvalitetne analize te promicanje zdravlja na radnom mjestu; podizanjem svijesti o mišićno-koštanim poremećajima, raku i mentalnom zdravlju, kao i uznemiravanju na radnom mjestu i rodnoj ravnopravnosti. Prijeko je potrebno uspostaviti i razviti sinergije između sigurnosti i zdravlja na radu i javnog zdravstva, ojačati resurse inspekcije rada, kako bi uz odgovarajuću preraspodjelu poslova i nadležnosti sve to postalo prioritet u radu državnih institucija. To su ključni preduvjeti za sprečavanje profesionalnih bolesti i nesreća. Umjesto eksperimentiranja, u zakonodavstvo i nacionalnu politiku u području sigurnosti i zdravlja na radu potrebno je ugrađivati znanstvene spoznaje, najnovija tehnološka i druga dostignuća, kako bi se donosile politike utemeljene na dokazima. Sustav upravljanja sigurnošću mora biti "sustavan, eksplicitan i sveobuhvatan proces za upravljanje sigurnosnim rizicima koji omogućuje postavljanje ciljeva, planiranje i mjerenje učinka prema definiranim kriterijima", a kako bi to postigli potrebno je koristiti alate kao što su „dijagrami riblje kosti“, *Pareto analiza i brainstorming sesije*. U potrazi za sigurnim i zdravim radnim okolišem za sve radnike, svaka zemlja mora razviti učinkovit nacionalni sustav zaštite na radu kao zajednički napor vlade i socijalnih partnera. Takav sustav trebao bi se sastojati od različitih elemenata, uključujući zakonodavstvo i mehanizme osiguranja usklađenosti, odgovarajućih učinkovitih nacionalnih javnih institucija, obrazovanja od najranije životne dobi, poticajnog modela osiguranja i dr. Sustav je potrebno kontinuirano unapređivati formuliranjem i provedbom nacionalnih programa zaštite na radu u skladu s Konvencijom o promicanju sigurnosti i zdravlja na radu (br. 187), Preporukom (br. 197) Međunarodne organizacije rada i čl. 6. st. 4. Zakona o zaštiti na radu RH.

HR stručnjaci važni sudionici u zajedničkom djelovanju - S obzirom na njihovu odgovornost za ljude, kulturu i povezane politike i procedure, upravljanje ljudskim resursima, čemu mogu posvjedočiti iz osobne radne prakse, završenog obrazovanja i cjeloživotnog učenja, imaju ključnu ulogu u podršci zdravlju i sigurnosti na radnom mjestu. Hrvatski stručnjaci imaju sljedeće zadaće: učiniti sigurnost i zdravlje radnika temeljnom organizacijskom vrijednošću; uklanjanje opasnosti, zaštita radnika i kontinuirano poboljšanje sigurnosti i zdravlja na radnom mjestu; pružanje dovoljnih sredstava za provedbu i održavanje programa sigurnosti i zdravlja te radnicima i drugima vidljivo demonstrirati i prenijeti svoju predanost sigurnosti i zdravlju. Zato je

važna veća uključenost hrvatskih stručnjaka u edukativne programe iz područja sigurnosti i zdravlja na radu, kao i tješnja suradnja sa stručnjacima za zaštitu na radu i specijalistima medicine rada i sporta, kako bi se ostvario potreban sinergijski učinak u zajedničkom djelovanju.

Sigurno i zdravo radno mjesto - Na razini radnog mjesta, jaka kultura zaštite na radu jest ona u kojoj pravo na siguran i zdravi radni okoliš cijene i promiču i menadžment i radnici. To zahtijeva otvorenu komunikaciju i dijalog izgrađen na povjerenju i međusobnom poštovanju. Na radnom mjestu s jakom kulturom zaštite na radu, radnici se osjećaju ugodno izražavajući zabrinutost o mogućim rizicima ili opasnostima na radnom mjestu, a menadžment je proaktivan u suradnji s radnicima u pronalaženju odgovarajućih, učinkovitih i održivih rješenja. To zahtijeva otvorenu komunikaciju i dijalog izgrađen na povjerenju i međusobnom poštovanju. Uključivanje radnika u upravljanje zdravljem i sigurnošću koristi i zaposlenicima i poslodavcima. Istraživanja su pokazala da su radna mjesta na kojima su radnici uključeni u donošenje odluka o zaštiti na radu i zdravlju, sigurnija i zdravija. U Hrvatskoj, takav pristup potrebno je ostvariti u praksi; izborom, aktivnošću te stalnom edukacijom povjerenika radnika za zaštitu na radu, značajnijom angažiranošću radničkih vijeća i odbora za zaštitu na radu, redefiniranjem sastava, uloge, nadležnosti i rada Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu, kao i uvažavanjem i uključenošću struke u svim pitanjima sigurnosti i zdravlja na radu, kao i zastupljenošću na čelu Nacionalnog vijeća za zaštitu na radu, u tripartitnom Savjetodavnom odboru EK za sigurnost i zdravlje na radu i drugim tijelima.

Promicati i unapređivati prevenciju sigurnosti i zdravlja na radu - Prevencija znači čin ili praksu sprječavanja da se dogodi nešto loše. U smislu zaštite na radu to znači izbjegavanje rizika ili opasnosti na radu. Okvirna direktiva o zaštiti na radu (89/391/EEC), od temeljne je važnosti: to je temeljni zakon o zdravlju i sigurnosti koji postavlja opća načela prevencije i zaštite radnika od nesreća i bolesti na radu te uspostavlja okvir za upravljanje sigurnošću i zdravljem na radnom mjestu. Uvijek postoji prostor za poboljšanje kada je u pitanju zdravlje i sigurnost na radu. Prva i jedina nacionalna kampanja do sada "STOP ozljedama na radu" organizirana je od 2016. do 2018., a organizator je bila središnja nacionalna javna ustanova Zavod za unapređivanje zaštite na radu. Tu praksu, kao i niz drugih dobro osmišljenih i inovativnih aktivnosti potrebno je nastaviti. Osmišljene nacionalne kampanje jedan su od efikasnih načina razvoja sigurnosne kulture. Kampanja se može koristiti za informiranje, motiviranje i edukaciju. Jaka poruka i jasni ciljevi temelj su svake kampanje. Kada se provode redovito, ove aktivnosti postaju uobičajene i dugoročno mogu poboljšati zdravlje radnika i povećati njihovu svijest o nesigurnim radnjama ili uvjetima u njihovom radnom okruženju. Ako su zaposlenici aktivno uključeni u izradu i odlučivanje o zdravstvenim i sigurnosnim procedurama, vjerojatnije je da će razumjeti potrebu za njima i biti predani da ih slijede. Savjetovanje i uključivanje zaposlenika u zdravlje i sigurnost može pomoći poslodavcima u donošenju boljih odluka o upravljanju rizicima, jer se temelje na doprinosu i iskustvu radnika koji razumiju opasnosti i rizike. U svakoj radnoj okolini moguće je prihvatiti program sigurnosti i zdravlja koji uključuje rukovodstvo, sudjelovanje radnika i sustavni pristup pronalaženju i otklanjanju opasnosti na radnim mjestima. Aktivnosti koje uključuju „dan sigurnosti, tjedan sigurnosti, mjesec sigurnosti“ izvrsna su prilika za proaktivno prepoznavanje i upravljanje opasnostima na radnom mjestu prije nego što prouzroče ozljedu ili bolest u

organizaciji. Dobro osmišljen program sigurnosti i zdravlja također može pomoći svakom timu da poboljša održivost, interes i moral radnika te ostvari učinkovit rezultat.

Imajući u vidu da su zdravlje, sigurnost i očuvanje radne sposobnosti radnika vrijednosti od posebnog društvenog interesa u našoj zemlji, potrebno je učiniti sve da sigurnost na radu i zdravlje postanu vrijednosti i uvjerenja koja svi dijelimo i kojima smo u potpunosti predani.

Vitomir Begović

Izvor: Portal "Sigurnost"

II. SASTANAK STRUČNOG SAVJETA PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM ODRŽAN JE ONLINE 12. TRAVNJA 2022. GODINE

Uvodno se članicama i članovima Stručnog savjeta obratila pravobraniteljica Anka Slonjšak koja je predstavila nedavno objavljeno Izvješće o radu Pravobranitelja za osobe s invaliditetom za 2021. godinu. Ovo izvješće nije samo izvješće o radu institucije pravobranitelja, nego je ujedno i pregled ostvarivanja prava osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj tijekom 2021. godine

Nakon uvoda daljnje teme i rasprave na sastanku odnosile su se na aktualne izazove osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u području obrazovanja, posebno prilikom upisa djece u osnovne i srednje škole te izazove tijekom studiranja za studente s invaliditetom, nepristupačnost kulturnih ustanova, nezadovoljstvo nedostatkom sankcija za nepoštivanje obveza osiguravanja pristupačnosti prema važećem Pravilniku o osiguravanju pristupačnosti osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, mogućnostima prijave projekta organizacija osoba s invaliditetom u programe ERASMUS-a te probleme asistencije i asistenata. Između ostalog zaključeno je kako će se ubrzo organizirati sastanak članova Stručnog savjeta s predstavnicima Agencije za mobilnost i programe Europske unije. Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na sastanku.

FORUM VIRTUALNOG UČENJA O KPOSI - "USUDIMO SE SAZNATI"

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske, 08. travnja 2022. godine održala je edukaciju kao nastavak SOIH Foruma virtualnog učenja o Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom

Edukacija je bila posvećena članku 11. Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom – inicijative za pomoć raseljenim osobama iz Ukrajine i primjeri zemalja koje graniče s Ukrajinom. Kako su prve osobe s invaliditetom već smještene u Republici Hrvatskoj, a očekuje se i daljnji dolazak, cilj je educirati tim, ali i ostale predstavnike udruga o mogućnostima pružanja pomoći i djelovanja radi sustavne podrške i bolje suradnje s lokalnim zajednicama. U skladu s obvezama koje proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo koje obuhvaća ljudska prava Republika Hrvatska će poduzeti sve potrebne mjere za osiguranje zaštite i sigurnosti osoba s invaliditetom u rizičnim situacijama. Europska unija uspostavila je privremeni okvir prema kojem sve osobe koje dolaze iz Ukrajine mogu ostati u zemljama EU do tri godine i ostvarivati prava na pristup zapošljavanju, obrazovanju i zdravstvenoj skrbi kao i svi građani država članica EU. Zamjenik pravobraniteljice za osoba s invaliditetom, Darijo Jurišić spomenuo je kako se očekuje oko 4.000 osoba s invaliditetom iz Ukrajine. Dopredsjednica SOIH-a, Marica Mirić kroz prezentaciju je prikazala iskustva Poljske, Rumunjske i Češke koje su do sada zbrinule najveći broj raseljenih osoba iz Ukrajine. Naglasila je da se prilikom evakuacije prednost daje obiteljima s djecom s teškoćama u razvoju te da veliki broj osoba s intelektualnim teškoćama nije ni svjestan opasnosti koje im prijete. Zainteresiranima za pomoć osobama s invaliditetom iz Ukrajine preporuka je da se obrate Stožeru civilne zaštite u svojoj lokalnoj zajednici. Sve dodatne informacije vezano za pomoć osobama iz Ukrajine možete pronaći na niže navedenim kontaktima:

[Hrvatska za Ukrajinu](#) VAŽNI BROJEVI ukrajina@mrosp.hr soih@soih.hr info@hsuir.hr
+ 385 99 46 81 911

IZAZOVI U KRIZI - POČETNA KONFERENCIJA

Početna konferencija Projekta „IzaZOVI u krizi“ provedena je putem Zoom platforme 07. travnja 2022. godine.

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske u partnerstvu s Udrugom invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica, Udrugom osoba s invaliditetom Daruvar, Udrugom osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka, Društvom multiple skleroze Vukovarsko – srijemske županije, Društvom distrofičara, invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida grada Varaždina, Udrugom gluhih i nagluhih Nova Gradiška, Udrugom osoba s intelektualnim teškoćama Regoč Slavonski Brod, Udrugom osoba s invaliditetom distrofije, cerebralne i dječje paralize i osoba s ostalim tjelesnim invaliditetom grada Siska, Udrugom slijepih USKA, Spinalnim ozljedama Zagreb i Savezom izviđača Hrvatske provodi projekt “IzaZOVI u krizi”.

Početna konferencija Projekta „IzaZOVI u krizi“ okupila je 69 sudionika. Voditeljica Projekta Martina Mokus predstavila je projektne aktivnosti. Posebno je istaknula očekivani doprinos Projekta koji se ogleda u pronalaženju djelotvornih i inovativnih rješenja za otpornost u krizama, pružanju edukacijskih programa za organizaciju rada i vođenje timova te digitalnoj transformaciji poslovnih procesa. Na početnoj konferenciji sudjelovali su i zaposlenici Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

SVJETSKI DAN ZDRAVLJA 2022. GODINE

Svjetska zdravstvena organizacija od 1950. godine obilježava Svjetski dan zdravlja kao dan podizanja svijesti o određenoj zdravstvenoj temi koja je u tom trenutku obilježena kao prioritetna i zahtijeva pojačane napore

Povodom ovogodišnjeg Svjetskog dana zdravlja, koji se obilježava svake godine 07. travnja, Svjetska zdravstvena organizacija provodi kampanju „Naš planet, naše zdravlje“ kojom se globalna pozornost usmjerava na hitne radnje potrebne za očuvanje zdravlja ljudi i planeta. Isprepletenost bioloških i društvenih posljedica pandemije COVID-19 i onečišćenja planeta dovode do sve većeg broja pojave i razvoja kroničnih nezaraznih

bolesti, poput karcinoma, kardiovaskularnih bolesti i astme.

Svjetska zdravstvena organizacija procjenjuje da je više od 13 milijuna smrtnih slučajeva diljem svijeta svake godine posljedica ekoloških uzroka koji se mogu izbjeći, posebno ističući klimatsku krizu kao najveću prijetnju zdravlju s kojom se čovječanstvo suočava. Procjene govore da više od 90% ljudi udiše nezdravi zrak koji nastaje izgaranjem fosilnih goriva. Zagrijavanje planeta dovodi se u vezu sa širenjem bolesti preko komaraca dalje i brže nego ikada prije, a ekstremni vremenski događaji, uništavanje zemljišta i nestašica vode raseljavaju ljude i utječu na njihovo zdravlje. Zagađenje i plastika nalaze se na dnu mora i oceana te su ušli u naš hranidbeni lanac. Sustavi koji proizvode visoko prerađenu, nezdravu hranu i piće pokreću val pretilosti, povećavajući pojavnost karcinoma i kardiovaskularnih bolesti, istovremeno stvarajući trećinu globalnih emisija stakleničkih plinova.

Prema procjenama Svjetske zdravstvene organizacije, 7 milijuna ljudi svake godine umire zbog onečišćenja zraka, od čega polovica umire od kardiovaskularnih bolesti i moždanog udara. U svijetu, za 25 % svih smrti od kardiovaskularnih bolesti i 24 % svih smrti od moždanog udara odgovorno je upravo onečišćenje zraka. Naime, sitne čestice koje se nalaze u onečišćenom zraku, udisanjem ulaze u krvotok i oštećuju unutrašnje stijenke krvnih žila, uzrokujući da one postaju uže i kruće. Zbog toga dolazi do otežanog protoka krvnim žilama, što može povisiti krvni tlak. Oštećenje krvnih žila doprinosi većoj vjerojatnosti za nastanak krvnih ugrušaka, koji mogu prouzročiti srčani ili moždani udar, kao što i utječe na normalnu srčanu aktivnost pa mogu nastati abnormalni srčani ritmovi. Procjena je da svake minute 13 ljudi umire zbog karcinoma pluća, kardiovaskularnih bolesti i moždanog udara koji se mogu povezati s onečišćenjem zraka.

Procjene govore i kako 9 od 10 ljudi žive na mjestima gdje razine onečišćenja zraka prelaze preporučene granice, a kao izvori vanjskog onečišćenja zraka ističu se industrija

i opskrba energijom, prijevozna sredstva, neadekvatno gospodarenje otpadom, prašina i poljoprivredne prakse. Značajan zdravstveni problem predstavlja i onečišćenje zraka u zatvorenom prostoru. Naime, 3 milijarde ljudi kuha na otvorenoj vatri ili pećima na kerozin i kruta goriva. U slabo prozračenim, zatvorenim prostorima razine dima mogu biti i 100 puta veći od preporučene granice. Od bolesti koje se mogu pripisati takvom onečišćenju zraka u kućanstvu, svake godine umire 3.8 milijuna ljudi, od čega 45 % njih umire uslijed srčanog ili moždanog udara. **Što svatko može učiniti da smanji vlastiti rizik od obolijevanja?**

- Hodajte ili biciklirajte, pritom nastojte izbjeći prometne ceste.
- Jedite puno voća i povrća.
- Redovito vježbajte.
- Pratite razinu onečišćenja zraka.
- Izbjegavajte jako onečišćena područja.
- Ako imate bolest srca i krvožilnog sustava, javite se svome liječniku.

Izvor: **HZIZ**

ODRŽANI INFO DANI 2022. GODINE

Trinaestu godinu zaredom, od 29. do 30. ožujka 2022. održani su Info dani o natječajima za financiranje projekata i programa organizacija civilnoga društva iz sredstava državnog proračuna i fondova EU

Na Info danima predstavljena su 93 natječaja, koje raspisuje 22 tijela državne uprave, uredi Vlade Republike Hrvatske i javne institucije na nacionalnoj razini.

Natječaji su predstavljeni u 13 programskih područja, a namijenjeni su za financiranje više od 8.100 projekata, za što je predviđeno više od 800 milijuna kuna. Predstavljanje natječaja pripremljeno je temeljem godišnjih planova natječaja, izrađenih na temelju sektorskih analiza dostavljenih Uredu za udruge, koji sukladno Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, ima ulogu koordinacijskog tijela za sve davatelje financijskih sredstava. Tijekom Info dana bio je omogućen on line prijenos putem Microsoft Teams-a, kako bi se omogućilo informiranje i aktivno sudjelovanje što većeg broja zainteresiranih prijavitelja iz cijele Hrvatske, a na **YouTube kanalu** Ureda za Udruge nalaze se snimke s oba dana održavanja Info dana. Interes za Info dane i ove je godine bio velik te se ovim putem zahvaljujemo svim zainteresiranima koji su nas pratili uživo ili putem Microsoft Teams-a.

HSUTI ODRŽAO KONFERENCIJU ZA VODITELJE UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM

U okviru programa „Socijalizacija, edukacija i rekreacija osoba s invaliditetom“ Hrvatski savez udruga s tjelesnim invaliditetom održao je "Konferenciju za voditelje udruga osoba s invaliditetom"

Pod pokroviteljstvom Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, a u okviru programa „Socijalizacija, edukacija i rekreacija osoba s invaliditetom“ Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom održao je 18. ožujka 2022. godine "Konferenciju za voditelje udruga osoba s invaliditetom".

Konferencija je započela uvodnim obraćanjem predsjednice HSUTI-a, Jozefine Kranjčec, zamjenice Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Mire Pekeč Knežević te saborske zastupnice Ljubice Lukačić. U sklopu Konferencije održana su tri zanimljiva i interaktivna izlaganja.

Darko Kobetić, inspirativnim predavanjem govorio je o postizanju balansa između kvalitete života i kvalitete rada u zahtjevnom vremenu Covida-19, potresa i novog rata..

Dragan Kopecki s veleučilišta Vern govorio je o potrebi učinkovite komunikacije u projektima.

Pravnik HSUTI-a, Luka Keller izlagao je o važnosti strateškog planiranja za udruge osoba s invaliditetom u izazovnom i nesigurnom vremenu.

Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na Konferenciji.

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA POTPISAO UGOVOR ZA PROGRAM OSOBNE ASISTENCIJE

Ministar rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Josip Aladrović uručio je 09. veljače 2022. godine 52 ugovora udrugama koje pružaju usluge osobne asistencije.

Ministar rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Josip Aladrović uručio je u srijedu 52 ugovora, vrijednih 29,8 milijuna kuna, udrugama koje pružaju usluge asistencije osobama s invaliditetom na području Zagreba, zagrebačkog prstena i sjeverozapadne Hrvatske.

"Ovi ugovori su prvi od ukupno 135 ugovora koje ćemo potpisati s udrugama civilnog društva diljem Hrvatske. Na taj način ćemo financirati 79 programa usluga osobne asistencije, 29 programa usluge tumača, odnosno prevoditelja hrvatskog znakovnog jezika, te 27 programa usluge videćeg pratitelja, što će poboljšati svakodnevni život naših brojnih sugrađana", rekao je Aladrović. Problem percepcije osoba s invaliditetom možemo mijenjati svi zajedno konkretnim djelovanjem, osiguravanjem potrebnih socijalnih usluga, lakšim pristupom uslugama i ravnopravnijim uključivanjem u svijet rada i život zajednice, poručio je. Donošenjem novog Zakona o socijalnoj skrbi proširen je krug osoba kojima se može priznati pravo na status njegovatelja i povećane su naknade u iznosu od 4500 kuna, kazao je i najavio daljnje povećanje zapošljavanja osoba s invaliditetom kroz financiranje radionica i poticaje na tržištu rada. "Pomaci su napravljeni, samo u ovoj godini za poticanje zapošljavanja je investiran 81 milijun kuna, uključeno je 1109 osoba s invaliditetom, što je gotovo 30 posto više nego 2020. godine", naglasio je Aladrović. U ovoj godini Vlada će se fokusirati na dva nova zakona, Zakon o inkluzivnom dodatku i Zakon o osobnoj asistenciji, što je interes Hrvatske kao socijalne države. Saborska zastupnica Ljubica Lukačić ustvrdila je kako je ova godina u znaku osoba s invaliditetom jer nikad u jednoj godini nisu donijeli toliko zakona koji idu u prilog osobama s invaliditetom. Hrvatski savez udruga invalida rada za program „Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta“, ostvario je sredstva u iznosu od 350.000,00 kn.

Izvor: [Ministarstvo rada, mirovinskog sustava i obitelji i socijalne politike](#)

IZVRŠNI DIREKTOR HSUIR-a IZABRAN ZA DOPREDSJEDNIKA FIMITIC-a

Izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj postao dopredsjednik International Federation of Persons with Physical Disability

Izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj postao dopredsjednik International Federation of

Persons with Physical Disability - FIMITIC-a.

Prema zapisniku Upravnog odbora FIMITIC-a održanog 02. studenoga 2021. godine, AGE FIMITICA potvrdila je na sjednici održanoj 11. veljače 2022. godine Leku Sokolaja kao dopredsjednik FIMITIC-a.

Mr Francisco VAÑÓ FERRE (Président)

Contact information:

Fundación del Lesionado Medular

Camino de Valderribas 115 28038 - Madrid (SPAIN)

international@medular.org

Mr Nazaro PAGANO (Vice-président)

Contact information:

Associazione Nazionale Mutilati e Invalidi Civili (ANMIC)

Via Maia 10 0175 - Roma (ITALY)

presidenza@anmic.it

Mr Leke SOKOLAJ (Vice-président)

Contact information:

Hrvatski Savez Udruga Invalida Rada - HSUIR

Savska 3/I HR 10000 Zagreb Croatia

info@hsuir.hr

Mr Luis JAÉN CAPARRÓS (Trésorier)

Contact information:

FIMITIC asbl

Avenue de Tervueren, 237 1150 Woluwe-Saint Pierre (BE)

secretary.general@fimitic.org

IZVJEŠĆE O ŽENAMA S INVALIDITETOM U RH

Izvješće o ženama s invaliditetom sadrži prikaze općih sociodemografskih parametara te podatke o vrstama oštećenja i oštećenjima funkcionalnih sposobnosti za RH te za svaku županiju zasebno

Sve obrade iz ovog izvještaja rađene su sa stanjem na dan 16. studenoga 2021. godine i u potpunosti su prilagođene novom načinu vještačenja, te nema mogućnosti za podatke koji su se nekad prikupljali po starom načinu utvrđivanja invaliditeta. Iz navedenog razloga se ne može primjerice napraviti obrada prema završenom stupnju obrazovanja i

životnim uvjetima (Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom to nema kao obavezno polje prilikom vještačenja). Važno je ovdje istaknuti i metodologiju izračuna prevalencija. Za izračun prevalencije invaliditeta u RH i po županijama korišteni su parametri Hrvatskog registra o osobama s invaliditetom te službene procjene broja stanovnika Državnog zavoda za statistiku za 2020. godinu.

Izvor: [Hrvatski zavod za javno zdravstvo](#)

PORTAL MOJE VRIJEME OBJAVIO INTERVJU S IZVRŠNIM DIREKTOROM HSUIR-a

Hrvatska vrlo sporo mijenja zakone koji bitno utječu na život osoba s invaliditetom. Regulativu valja prilagoditi međunarodnim standardima, što nije lak posao, no Hrvatski savez udruga invalida rada ne gubi optimizam

Invalidi rada su siromašni i socijalno isključeni. Kakve promjene im trebaju?

Hrvatska vrlo sporo mijenja zakone koji bitno utječu na život osoba s invaliditetom. Regulativu valja prilagoditi međunarodnim standardima, što nije lak posao, no Hrvatski savez udruga invalida rada ne gubi optimizam. Kažu, očekuju da će novi zakoni biti u primjeni već iduće godine. Među željama su i izdašnije mirovine za umirovljene invalide rada. "Rapidno se povećava broj naših korisnika, invalida rada i invalida općenito, koji postaju korisnici socijalnih usluga i naknada. Tome svakako pridonosi ova ekonomska kriza i povećanje troškova života." Kaže nam to **Leke Sokolaj**, izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada s kojim smo o problemima invalida rada **razgovarali** prije nešto više od godine dana.

Ističe kako se, na žalost, od tada nije puno promijenilo. Status i materijalni položaj invalida rada pokušava se promijeniti spomenutim zakonima na kojima rade radne skupine.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u Hrvatskoj je u prosincu prošle godine evidentirano oko 102 tisuće korisnika invalidskih mirovina s prosječnih 2.150 kuna mirovine te oko 80 tisuća korisnika starosne mirovine prevedenih iz invalidskih s prosječnom mirovinom od 2.500 kuna.

“U godini dana se nije puno promijenilo. Nedavno je nacrt Zakona o osobnom asistentu bio u javnom savjetovanju i na njega smo morali reagirati. Od resornog ministarstva smo tražili da se popravi radnopravna pozicija invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom. Inzistirali smo da je poslodavac, kada dobije rješenje nadležnog tijela da je radniku smanjena radna sposobnost i da ju djelomično gubi, istom tom radniku dužan ponuditi radno mjesto koje odgovara njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti.”

U praksi se, pojašnjava nam Sokolaj, radniku nudi radno mjesto za nižu stručnu spremu s manjim koeficijentom plaće – što je diskriminatorno. “Tražili smo da se ta normativna diskriminacija ispravi tako da se to ugradi u Zakon o radu. Tražili smo i, kada je riječ o odredbi o skraćenom radnom vremenu u Zakonu o radu, da se za određene kategorije osoba s invaliditetom uvede mogućnost rada na pola ranog vremena uz ostvarenu punu plaću. Primjerice, za osobe oboljele od mišićne distrofije ili multiple skleroze s obzirom na to da je riječ o progresivnim bolestima.

Potreba invalida rada, a da bi mogli nastaviti biti u radnom odnosu, je mnogo. Hrvatski savez udruga invalida rada tražio je i uvođenje radnog asistenta. “Primjerice, profesorica kojoj je kasno utvrđena mišićna distrofija ima školski razred u kojem ima djece s posebnim potrebama. Problem je što je u određenim situacijama na svojem radnom mjestu ne može adekvatno reagirati kada je to potrebno djeci. Upravo smo zbog takvih slučajeva tražili uvođenje instituta radnog asistenta.”

Nakon inicijative Saveza, Zavod za profesionalnu rehabilitaciju napravio je pilot-projekt tijekom kojeg će se utvrditi potreba za navedenim asistentom.

Na zakonima se još uvijek radi

U godini dana, materijalni položaj invalida rada nije popravljen. Što se tiče mirovina, Savez je tražio izmjenu jedinstvenog postotka za usklađivanje mirovina. “To smatramo nepravednim, jer onima koji imaju jako niske mirovine, mirovine i dalje ostaju izrazito niske. Primjerice one najniže, među koje spadaju i invalidske, u posljednjih 30 godina povećale su se tek za 400 kuna, a one visoke, čak i do 4 tisuće kuna.”

Zbog to ga su udruge invalida, osim Zakona o osobnom asistentu tražili i Zakon o inkluzivnom dodatku. “To su veliki pomaci što se tiče zakonske regulative i primjene međunarodnih standarda koji se odnose na osobe s invaliditetom, međutim, sporo se donose. Očekujemo da će konačno u ovoj godini zakoni biti doneseni te u primjeni od iduće godine.”

Inkluzivni dodatak je dodatak za tešku invalidnost. On bi, pojašnjava naš sugovornik, trebao biti supstitut za povećane troškove života uzrokovan invaliditetom. Takav bi kompenzacijski novac osobama s invaliditetom omogućio lakše uključivanje u svakodnevni život zajednice. Donošenje zakona je odgađano.

“Tražimo da bude odvojen od imovinskog i dohodovnog cenzusa. Njegovim donošenjem ostvarili bi se veliki pomaci u kvaliteti života osoba s invaliditetom. Koji bi to bio iznos, u radu radne skupine još se pregovara, no u odnosu na dosadašnje naknade taj bi dodatak trebao biti osjetno materijalno poboljšanje.”

Prošlog je tjedna donesen Zakon o socijalnoj skrbi na kojeg je Savez imao, ističe Sokolaj, dosta kritika. Prvenstveno su se odnosile na vezanje invalidnine uz dohodovni cenzus prema kojem osoba koja bi imala dohodak iznad 4.000 kuna ne bi imala pravo na osobnu invalidninu. “Smatramo da osobna invalidnina mora biti naknada za prijelazno razdoblje do donošenja Zakona o inkluzivnom dodatku”, navodi Sokolaj. Zakonom je povećani iznos osobne invalidnine s 1.500 na 1.750 kuna, ali je nakon upućenih kritika, ukinut predloženi cenzus za ostvarivanje prava na osobnu invalidninu.

Osim obiteljskih, nužno prepoznati i invalidske mirovine

I dok se radi na poboljšanju materijalnog statusa korisnika obiteljskih mirovina kroz podizanje njihovih iznosa, nema naznaka da bi bilo ikakvih pomaka kada je riječ o invalidskim mirovinama, kaže Sokolaj. “Nadali smo se da bi se i one mogle uskladiti. U ovoj inflaciji i porastu troškova života, što invalid rada s povećanim potrebama može učiniti s dvije tisuće kuna? Nažalost, mnogi naši korisnici imaju čak i manje mirovine. Riječ je o osobama koje su umirovljene zbog ozljeda na radu i imaju relativno malo mirovinskog staža.”

Kao razliku u mogućnostima Sokolaj vidi i činjenicu što je korisnicima obiteljskih mirovina dana je mogućnost rada pola radnog vremena. “Osobama koje su invalidi rada, zbog zdravstvenog stanja, to nije opcija. Sustav je, kada su u pitanju invalidi rada, potpuno nepravedan. Možemo ovom prilikom uspoređivati njihovu situaciju i s mirovinama koje imaju invalidi branitelji iz Domovinskog rata.” Uspoređujući prosječne invalidske mirovine s prosječnim invalidskim mirovinama 55 tisuća korisnika koji su je ostvarili prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, “obične” invalidske mirovine su gotovo na jednoj trećini.

Zdravstvene usluge i dalje su nedovoljno dostupne

U pandemijsko se vrijeme, zbog pritiska na rad zdravstvenih ustanova, zdravstvene su usluge invalidima rada bile znatno manje dostupne. To se svakako, ističe izvršni direktor Saveza koji okuplja 33 temeljne udruge s više od 25 tisuće članova, jako odrazilo na njihovo ionako narušeno zdravstveno stanje koje zahtijeva povećanu zdravstvenu skrb i redovne specijalističke preglede.

“Pandemija nam je ukazala na potrebu da moramo u djelovanju i strateškim ciljevima predvidjeti i djelovanje u kriznim situacijama što do sada nismo imali. Na žalost učimo na ovim teškim i lošim posljedicama pandemije.”

Vještačenje invalidnosti ni dalje nije dobro

U tom smisli nismo zadovoljni ni radom Zavoda za vještačenje profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, ističe Sokolaj. “Nije toliko riječ o sporom rješavanju slučajeva, koliko je problem u nedovoljnim kapacitetima Zavoda za rad.”

Žale im se, pojašnjava, korisnici da dobivaju nalaze mišljenja u kojima im tijela vještačenja koja su u sastavu liječnika obiteljske medicine, psihologa i socijalnog radnik, liječnici obiteljske medicine ne priznaju anamnezu specijalista, npr. neurologa, fizijatra, oftalmologa. “To smatramo neprihvatljivim. Zavod se treba ekipirati stručnjacima jer na ovaj način nije dobro obavljeno vještačenje osoba s invaliditetom. Ako specijalist utvrdi određena zdravstvena stanja to se mišljenje i nalaz ne može pobijati.”

Savez je, podsjeća, iniciralo uspostavljanje jedinstvenog centra vještačenja. Do 2015. osobe s invaliditetom za ostvarenje svojih prava morale su proći razna vještačenja u 6 različitih resora, a temeljem 17 različitih propisa. Vještačenja od tada provodi spomenuti Zavod gdje se vrši postupak procjene razine oštećenja organizma i stupnja oštećenja funkcionalnih sposobnosti osobe, odnosno, to je postupak kojim se utvrđuje postoji li kod osobe invaliditet.

“Imali smo viziju da invalidi rada s jednim mišljenjem mogu ostvariti sva prava u svim sustavima; zdravstvenim, mirovinskim, socijalnim i sl. I dalje se rade posebna vještačenja za svaki sustav. To smatramo neprihvatljivim.”

Problema u sustavu zdravstva koji se odnose na invalide. Izvršni direktor Saveza tu ističe Pravilnik o ortopedskim pomagalima koji je zastarjeli, i koji, kaže, nudi rješenja koja su van pameti. “Primjerice, osoba ima pravo na jedan par posebnih ortopedskih cipela u dvije godine. Zar bi ih trebao nositi i ljeti i zimi iste? Problem je i prilikom novog ortopedskog pomagala, npr. kolica. Korisnici moraju prilikom dobivanja novih, stara vratiti. Osobe s invaliditetom u ta kolica ulažu kako bi ih prilagodili svojim potrebama, a nova kolica im nisu prilagođena. Ostala ortopedska pomagala koja su na listi su krajnje zastarjela.”

Problema je koja negativno i loše utječu na naše korisnike, zaključuje čelnik Hrvatskog saveza udruga invalida rada Leke Sokolaj, mnogo. Prilike za poboljšanja su posebnim zakonima o osobnom asistentu i inkluzivnom dodatku, za koje vjeruje da će zaživjeti iduće godine.

Podizanje društvene i radne aktivnosti osoba s invaliditetom i umirovljenika svakako su važni ne samo za njihov boljitak već i za društvo općenito. Određeni su standardi koji se odnose na ovu populaciju, među ostalim, određeni i međunarodnim dokumentima i konvencijama.

Autor: Kristina Kalafatić

Izvor: Moje vrijeme

PRAVNI PROPISI

**OBJAVLJEN ZAKON O
SOCIJALNOJ SKRBI**

U Narodnim novinama broj 18 od 09. veljače 2022. godine objavljen je Zakon o socijalnoj skrbi

Zakon o socijalnoj skrbi objavljen je u Narodnim novinama 09. veljače 2022. godine i stupi na snagu osmog dana od objave, odnosno 17. veljače 2022. godine, osim članaka 218. do 226. i članka 263. ovog Zakona koji stupaju na snagu 01. siječnja 2023. godine.

Zakon o socijalnoj skrbi je temeljni propis kojim se uređuje djelatnost socijalne skrbi, korisnici, prava i usluge te postupci za njihovo ostvarivanje, način obavljanja djelatnosti i druga pitanja značajna za djelatnost socijalne skrbi. Zakonom se predviđa redefiniranje zajamčene minimalne naknade uz istovremeno povećanje s 800 na 1000 kuna, definira se i povećanje iznosa osobne invalidnine s 1500 na 1750 kuna te ukidanje cenzusa za ostvarivanje prava na osobnu invalidninu. Također, redefinira se naknada za troškove stanovanja, povećava se iznos naknade za osobne potrebe korisnika, prava na uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja. Ujedno se proširuje krug osoba kojima se može priznati pravo na status njegovatelja čime se potiče ostanak djeteta s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u vlastitom domu i sprječava njihova institucionalizacija. Propisuju se i nove usluge kao što je sveobuhvatna procjena i planiranje, prethodna stručna procjena, socijalno mentorstvo i psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja.

Novim načinom ugovaranja socijalnih usluga pojednostavit će se postupak javnog poziva za podnošenje ponude i sklapanje ugovora te će se omogućiti jedinstven pristup mreži za pružanje usluga i standardizacija procesa i kvalitete usluga, jednakost i transparentnost u financiranju.

Zakonom je predviđeno i osnivanje tri javne ustanove. Osnivanje Hrvatskog zavoda za socijalni rad kao javne ustanove koja će poslove iz svoje djelatnosti obavljati u središnjem i područnim službama. Cilj osnivanja Obiteljskog centra kao samostalne ustanove je provedba aktivnosti i programa usmjerenih na preventivni i tretmanski razvoj aktivnosti za djecu mlade i obitelj. Također, osnovat će se Akademija socijalne skrbi kao javna ustanova u svrhu organiziranja i provođenja stručnog usavršavanja, stručnih i drugih radnika u sustavu socijalne skrbi. Osnovat će se i Povjerenstvo za odlučivanje o osnovanosti pritužbe kako bi se sustav socijalne skrbi otvorio korisnicima. Ciljevi koje se želi postići Zakonom su strukturna i kvalitativna promjena centara za socijalnu skrb kroz osnivanje Hrvatskog zavoda za socijalni rad, zatim rasterećenje i umanjenje javnih ovlasti i jačanje stručnog rada kao i razvoj i odvajanje obiteljskih centara kao samostalnih ustanova te širenje i dostupnost usluga na razini lokalne zajednice. Na prijedlog Zakona o socijalnoj skrbi prihvaćeni su i amandmani kojima je definirano produljenje vremena mirovanja prava na osobnu invalidninu ili doplatak za pomoć i njegu s dva na šest mjeseci ako korisnik, primjerice, boravi u inozemstvu, te

amandman kojim se otklanjanju preklapanja uvjeta za priznavanje različitih prava u sustavu socijalne skrbi. Također, predloženo je i da se osobama s invaliditetom omogući da same odaberu njegovatelja, te da se na osobe kojima je priznato pravo na osobnu invalidninu primjene odredbe novog, povoljnijeg zakona, bez preispitivanja prava. Prihvaćen je i amandman kojim se predlaže povećanje novčane kazne za nezakonito pružanje usluga te nezakonito sklapanje ugovora na 100.000 do 200.000 kuna, kao i smanjenje novčane kazne za nepropisno vođenje evidencije i dokumentacije na najviše 30.000 kuna.

UVOĐENJE EURA KAO SLUŽBENE VALUTE U RH

Republika Hrvatska preuzela je obvezu uvođenje eura putem svog Ugovora o pristupanju EU. Stoga, Hrvatski sabor je na 11. sjednici, dana 13. svibnja 2022. godine donio Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (u nastavku teksta: Zakon), s ciljem uvođenja eura od 01. siječnja 2023. godine.

PLANIRANI ROKOVI AKTIVNOSTI UVOĐENJA EURA KAO SLUŽBENE VALUTE U RH

Rokovi	Aktivnosti
srpanj 2022	Objava odluke Vijeća EU o uvođenju eura u RH
05.09.2022. do 11.2024.	Dvojno iskazivanje cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti (započinje prvog ponedjeljka u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem istekne 30 dana od dana donošenja uredbe Vijeća EU.)
01.01.2023.	Uvođenje eura kao službene valute u RH
01.01.2023. do 14.01.2023	Razdoblje dvojnog optjecaja

Vezano uz uvođenje eura Zakonom, između ostalog propisano je sljedeće:

Dvojno iskazivanje je iskazivanje cijena robe, usluga i drugih novčanih iskaza vrijednosti na način da su istovremeno istaknuti u kuni i u euru uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona. Poslovni subjekt (pa tako i udruge) imat će obvezu dvojnog iskazivanja prema potrošačima u Republici Hrvatskoj. Obveza dvojnog iskazivanja cijena NE obuhvaća troškove ugovore, odnosno račune između poslovnih subjekata (B2B).

U razdoblju dvojnog iskazivanja poslodavac će biti dužan na ispravi o isplati plaće, naknadi plaće (za vrijeme bolovanja, korištenja godišnjeg odmora, plaćenog dopusta i dr.) otpremnine i drugih materijalnih prava (jubilara nagrada, regres, božićnica i dr) koji se radniku isplaćuju na temelju propisa kolektivnog ugovora, pravilnika o radu i ugovora o radu dvojno iskazati ukupan iznos isplaćen radniku na račun.

U razdoblju dvojnog iskazivanja naručitelj je dužan u ugovoru o djelu i u autorskom ugovoru dvojno iskazati ukupan iznos koji će biti isplaćen izvršitelju uz prikaz fiksnog tečaja konverzije.

Prelazak s nacionalne valute kune na euro ne daje pravo niti jednoj strani da jednostrano raskine valjani ugovor ili drugi pravni instrument ili mijenja njegove pojedine odredbe ugovora. Nakon dana uvođenja eura visina plaće utvrđena ugovorom u ugovorima o radu i drugim aktima u kojima je utvrđena visina plaće ili naknada plaće (za vrijeme bolovanja, korištenja godišnjih odmora, plaćenog dopusta i dr.) otpremnine i drugih materijalnih prava (jubilara nagrada, regres, božićnica i dr.) koji se radniku isplaćuju na temelju kolektivnog ugovora, pravilnika o radu i ugovora o radu u kunama preračunati u euro uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje. Dakle, neće biti potrebe mijenjati na bilo koji način ugovore i druge akte već će se iznos u kunama u ugovorima smatrati odgovarajućim iznosom u eurima.

Financijski planovi koji se donose u 2022. godini, a odnose se na 2023. godine, sastavljaju se i objavljuju na način da se vrijednosti u njima iskazuju u euru.

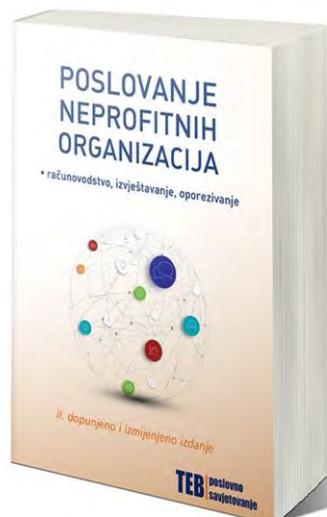
Ako se račun izdaje nakon dana uvođenja eura, a odnosi se na razdoblje prije uvođenja eura (usluga je izvršena), račun je potrebno izdati u euru jer se isti izdaje u valuti koja je službena tj. u službenoj novčanoj jedinici a to će nakon dana uvođenja eura biti euro, dok kuna više neće biti službena novčana jedinica, niti službena valuta.

Godišnji financijski izvještaji udruge koji se odnose na 2022. godinu, a sastavljaju se i predaju u 2023. godini, bit će sastavljeni u kunama.

Obrazac JOPPD koji ima oznaku izvješća prije dana uvođenja eura podnosi se u kunama, a obrazac JOPPD koji ima oznaku izvješća nakon dana uvođenja eura podnosi se u euru. Dakle, svi JOPPD obrasci koji će nositi oznaku 23xxx predavać će se u eurima.

Institucije koje vode depozitne, štedne i transakcijske račune te druge račune za plaćanje, izdaju platne instrumente i vode ostalebevidencije, obavezne su iznose na tim računima koji se vode u kunama preračunati u eure bez naknade koristeći pri tome fiksni tečaj konverzije u skladu s pravilima za preračunavanje i zaokruživanje te bez izmjene jedinstvenog broja računa.

POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ ZA UDRUGE

Za razdoblje siječanj – lipanj 2022. godine udruge predaju Izvještaj o prihodima i rashodima koji se sastavlja na Obrascu PR-RAS-NPF (obrazac je isti kao i prethodne godine). Navedeni obrazac predaje se u FINA-u do 30. srpnja 2022. godine.

Udruge koje vode jednostavno knjigovodstvo NE predaju polugodišnji izvještaj u FINA-u.

NEOPOREZIVA ISPLATA PUTNIH TROŠKOVA

Sukladno članku 9. st.1. toč. 11 i 12. Zakona o porezu na dohodak, isplata troškova službenog putovanja osobama koje nisu zaposlene u udruzi nije oporeziva ako te osobe tijekom godine ne ostvaruju nikakvu oporezivu naknadu (d

rugi dohodak) u udruzi.

Dakle, tim osobama koje nisu zaposleni u udruzi mogu se isplatiti neoporezivo svi troškovi službenog puta: dnevnice do propisanih iznosa, trošak smještaja, trošak javnog prijevoza, 2,00 kune po prijeđenom kilometru za korištenje

privatnog automobila na službenom putu, cestarina i drugi troškovi.

Ako osoba ostvaruje tijekom godine određenu oporezivu nagradu (honorar) koji je oporeziv kao drugi dohodak, tada je moguće toj osobi isplatiti neoporezivo sve troškove službenog puta samo do trenutka isplate te prve naknade koja je oporeziva kao drugi dohodak.

Nakon isplate prve oporezive naknade osobi koja nije zaposlena u udruzi, isplate troškova službenog putovanja oporezuje se kao drugi dohodak (plaćaju se i obvezni doprinosi), osim troškova javnog prijevoza i smještaja koji se mogu isplatiti neoporezivo uz uvjet da računi za te usluge glase na udrugu.

Udruga hr

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA UPUTIO JE PRIJEDLOG ZA INICIRANJE HITNE IZMJENE ČLANAKA ZAKONA O GRADNJI

Broj: 56/22

Zagreb, 08. ožujka 2022. godine

Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine

Predmet : Prijedlog za iniciranje hitne izmjene članaka 12., 16., 54. i 137., 167 st.1 t.5 Zakona o gradnji (NN br. 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)

Poštovani,

Obraćamo Vam se inicijativom za hitnu izmjenu i dopunu Zakona o gradnji, i usklađivanje s čl.3, čl.4 i čl. 9.-Pristupačnost- Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom i obvezama propisanih u Direktivi EU 2019/882 Europskog parlamenta i

Vijeća o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL.L. br. 151, od 07. lipnja.2019. godine).

Zaključne primjedbe i preporuke UN Odbora za prava osoba s invaliditetom o Inicijalnom izvješću Republike Hrvatske o provedbi Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom: „Odbor je zabrinut zbog toga što je pristup zgradama, mjestima, prijevozu te informacijama i komunikaciji još uvijek dosta loš, posebno izvan područja glavnoga grada. Odbor je zabrinut što se pristupačnost usko tumači u smislu fizičkog okruženja i prijevoza, dok su informacijske i komunikacijske usluge zanemarene. Preporuka je Odbora da država potpisnica pristupa pristupačnosti u odnosu na zgrade, mjesta i prijevoz te pristupačnosti informacijskih i komunikacijskih usluga na način kako je navedeno u općem komentaru Odbora br. 2 (2014.) i donese planove za poboljšanje pristupačnosti s jasno definiranim i realističnim rokovima i pokazateljima. Organizacije osoba s invaliditetom trebaju biti uključene u planiranje i provedbu ovih planova. Nadalje je preporuka Odbora da se izdvajaju dostatni resursi za realizaciju pristupačnosti javnog i privatnog prijevoza.“

Članak 12. Zakona, sada glasi:

Sigurnost i pristupačnost tijekom uporabe

Članak 12.

Građevina mora biti projektirana i izgrađena tako da ne predstavlja neprihvatljive rizike od nezgoda ili oštećenja tijekom uporabe ili funkcioniranja, kao što su proklizavanje, pad, sudar, opekline, električni udari, ozljede od eksplozija i provale. Posebno, građevine moraju biti projektirane i izgrađene vodeći računa o pristupačnosti i uporabi od strane osoba smanjene pokretljivosti.

Predlažemo da se članak 12. Zakona izmjeni, tako da sada glasi:

Članak 12.

Građevina mora biti projektirana i izgrađena tako da ne predstavlja neprihvatljive rizike od nezgoda ili oštećenja tijekom uporabe ili funkcioniranja, kao što su proklizavanje, pad, sudar, opekline, električni udari, ozljede od eksplozija i provale. **Građevine moraju biti projektirane i izgrađene vodeći računa o pristupačnosti i uporabi od strane osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti.**

Članak 16. sada glasi:

Odstupanje od temeljnih zahtjeva za građevinu

Članak 16.

(1) Ako se rekonstruira građevina upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske ili građevina koja se nalazi u kulturno-povijesnoj cjelini upisanoj u taj Registar,

može se uz suglasnost Ministarstva odstupiti od temeljnih zahtjeva za građevinu ako bi se njima narušila bitna spomenička svojstva.

(2) Ako se rekonstruira građevina da bi se osobama smanjene pokretljivosti osigurao nesmetani pristup, kretanje, boravak i rad, može se uz suglasnost Ministarstva odstupiti od temeljnih zahtjeva za građevinu.

(3) Suglasnost iz stavaka 1. i 2. ovoga članka Ministarstvo izdaje na prijedlog investitora, po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za kulturu za građevinu iz stavka 1. ovoga članka, te po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za zaštitu od požara u oba slučaja ako se odstupa od temeljnog zahtjeva sigurnosti u slučaju požara.

(4) Suglasnost iz stavaka 1. i 2. ovoga članka može se izdati ako u svrhu ispunjavanja temeljnog zahtjeva za građevinu nije moguće izvesti odgovarajuće tehničko rješenje ili je mogućnost izvođenja rješenja takva da bi uložena vrijednost bila u bitnom nerazmjeru u odnosu na korist.

(5) Suglasnost iz stavaka 1. i 2. ovoga članka može se uvjetovati određenim postupkom, zahvatom ili mjerom kojom bi se na odgovarajući način djelomice nadomjestilo cjelovito tehničko rješenje.

(6) Suglasnost iz stavaka 1. i 2. ovoga članka nije upravni akt.

Predlažemo da se članak 16.st.2. Zakona izmjeni ,tako da sada glasi:

Odstupanje od temeljnih zahtjeva za građevinu

Članak 16.

1) Ako se rekonstruira građevina upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske ili građevina koja se nalazi u kulturno-povijesnoj cjelini upisanoj u taj Registar, može se uz suglasnost Ministarstva odstupiti od temeljnih zahtjeva za građevinu ako bi se njima narušila bitna spomenička svojstva.

(2) Ako se rekonstruira građevina da bi se osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti osigurao nesmetani pristup, kretanje, boravak i rad, može se uz suglasnost Ministarstva odstupiti od temeljnih zahtjeva za građevinu.

(3) Suglasnost iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, Ministarstvo izdaje na prijedlog investitora, po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za kulturu za građevinu iz stavka 1. ovoga članka, odnosno od ministarstva nadležnog za socijalnu skrb za građevinu iz stavka 2. ovoga članka, te po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za zaštitu od požara u oba slučaja ako se odstupa od temeljnog zahtjeva sigurnosti u slučaju požara.

(4) Suglasnost iz stavaka 1. i 2. ovoga članka može se izdati ako u svrhu ispunjavanja temeljnog zahtjeva za građevinu nije moguće izvesti odgovarajuće tehničko rješenje ili je

mogućnost izvođenja rješenja takva da bi uložena vrijednost bila u bitnom nerazmjeru u odnosu na korist.

(5) Suglasnost iz stavaka 1. i 2. ovoga članka može se uvjetovati određenim postupkom, zahvatom ili mjerom kojom bi se na odgovarajući način djelomice nadomjestilo cjelovito tehničko rješenje.

(6) Suglasnost iz stavaka 1. i 2. ovoga članka nije upravni akt. Tehnički propisi

Članak 54. sada glasi:

Članak 54.

(1) Izvođač je dužan graditi u skladu s građevinskom dozvolom, ovim Zakonom, tehničkim propisima, posebnim propisima, pravilima struke i pri tome:

1. povjeriti izvođenje građevinskih radova i drugih poslova osobama koje ispunjavaju propisane uvjete za izvođenje tih radova, odnosno obavljanje poslova
2. radove izvoditi tako da se ispune temeljni zahtjevi za građevinu, zahtjevi propisani za energetska svojstva zgrada i drugi zahtjevi i uvjeti za građevinu
3. ugrađivati građevne i druge proizvode te postrojenja u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima
4. osigurati dokaze o svojstvima ugrađenih građevnih proizvoda u odnosu na njihove bitne značajke, dokaze o sukladnosti ugrađene opreme i/ili postrojenja prema posebnom zakonu, isprave o sukladnosti određenih dijelova građevine s temeljnim zahtjevima za građevinu, kao i dokaze kvalitete (rezultati ispitivanja, zapisi o provedenim procedurama kontrole kvalitete i dr.) za koje je obveza prikupljanja tijekom izvođenja građevinskih i drugih radova za sve izvedene dijelove građevine i za radove koji su u tijeku određena ovim Zakonom, posebnim propisom ili projektom
5. gospodariti građevnim otpadom nastalim tijekom građenja na gradilištu sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom
6. oporabiti i/ili zbrinuti građevni otpad nastao tijekom građenja na gradilištu sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom
7. sastaviti pisanu izjavu o izvedenim radovima i o uvjetima održavanja građevine.

Predlažemo da se članak 54. st. 1. t. 2. Zakona izmjeni, tako da sada glasi:

Članak 54.

(1) Izvođač je dužan graditi u skladu s građevinskom dozvolom, ovim Zakonom, tehničkim propisima, posebnim propisima, pravilima struke i pri tome:

1. povjeriti izvođenje građevinskih radova i drugih poslova osobama koje ispunjavaju propisane uvjete za izvođenje tih radova, odnosno obavljanje poslova
2. radove izvoditi tako da se ispune temeljni zahtjevi za građevinu, zahtjevi propisani za energetska svojstva ***i osiguranja pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti***, i drugi zahtjevi i uvjeti za građevinu
3. ugrađivati građevne i druge proizvode te postrojenja u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima
4. osigurati dokaze o svojstvima ugrađenih građevnih proizvoda u odnosu na njihove bitne značajke, dokaze o sukladnosti ugrađene opreme i/ili postrojenja prema posebnom zakonu, isprave o sukladnosti određenih dijelova građevine s temeljnim zahtjevima za građevinu, kao i dokaze kvalitete (rezultati ispitivanja, zapisi o provedenim procedurama kontrole kvalitete i dr.) za koje je obveza prikupljanja tijekom izvođenja građevinskih i drugih radova za sve izvedene dijelove građevine i za radove koji su u tijeku određena ovim Zakonom, posebnim propisom ili projektom
5. gospodariti građevnim otpadom nastalim tijekom građenja na gradilištu sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom
6. oporabiti i/ili zbrinuti građevni otpad nastao tijekom građenja na gradilištu sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom
7. sastaviti pisanu izjavu o izvedenim radovima i o uvjetima održavanja građevine.

Uz navedeni članak 54. st.1. t.2. izmjena i dopuna pripadajućeg članka 167. st.1. t.5., - Prekršaji izvođača -

tako da sad glasi:

5. zbog propusta u građenju ne budu ispunjeni zahtjevi propisani za energetska svojstva *i osiguranje pristupačnosti zgrade, osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti* (članak 54. stavak 1. podstavak 2.)

Članak 137. Zakona o gradnji sada glasi:

Zahtjev za izdavanje uporabne dozvole

Članak 137.

(1) Zahtjev za izdavanje uporabne dozvole podnosi investitor, odnosno vlasnik građevine.

(2) Zahtjevu za izdavanje uporabne dozvole investitor, odnosno vlasnik građevine prilaže:

1. fotokopiju građevinske dozvole, odnosno primjerak glavnog projekta za građevinu koja se može graditi ili radove koji se mogu izvoditi bez građevinske dozvole na temelju glavnog projekta
2. podatke o sudionicima u gradnji
3. pisanu izjavu izvođača o izvedenim radovima i uvjetima održavanja građevine
4. završno izvješće nadzornog inženjera o izvedbi građevine,
5. izjavu ovlaštenog inženjera geodezije da je građevina smještena na građevnoj čestici, odnosno unutar obuhvata zahvata u prostoru u skladu s građevinskom dozvolom, odnosno glavnim projektom
6. geodetsku snimku izvedenog stanja građevine ili geodetski elaborat i/ili drugi akt određen posebnim propisima na temelju kojega se u katastru, odnosno katastru infrastrukture i zemljišnoj knjizi evidentiraju zgrade, druge građevine, odnosno način korištenja zemljišta s podacima o lomnim točkama građevine, građevne čestice, odnosno obuhvata zahvata u prostoru prikazane u GML formatu u elektroničkom obliku
7. dokaz da je u katastru formirana građevna čestica, ako se radi o građevini za koju se lokacijskom dozvolom određuje obuhvat zahvata u prostoru unutar kojega se parcelacijskim elaboratom formira građevna čestica, osim za izdavanje privremene uporabne dozvole iz članka 145. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona i
8. energetska certifikat zgrade, ako se zahtjev podnosi za zgradu koja mora ispunjavati zahtjeve energetske učinkovitosti

(3) Geodetska snimka izvedenog stanja građevine je prikaz lomnih točaka građevine, građevne čestice, odnosno obuhvata zahvata u prostoru u GML formatu na katastarskom planu izrađena u elektroničkom obliku po ovlaštenom inženjeru geodezije.

Predlažemo da se članak 137. st. 2. Zakona izmjeni i nadopuni potpoglavljem 9., tako da sada glasi:

Zahtjev za izdavanje uporabne dozvole

Članak 137.

(1) Zahtjev za izdavanje uporabne dozvole podnosi investitor, odnosno vlasnik građevine.

(2) Zahtjevu za izdavanje uporabne dozvole investitor, odnosno vlasnik građevine prilaže:

1. fotokopiju građevinske dozvole, odnosno primjerak glavnog projekta za građevinu koja se može graditi ili radove koji se mogu izvoditi bez građevinske dozvole na temelju glavnog projekta

2. podatke o sudionicima u gradnji
3. pisanu izjavu izvođača o izvedenim radovima i uvjetima održavanja građevine
4. završno izvješće nadzornog inženjera o izvedbi građevine,
5. izjavu ovlaštenog inženjera geodezije da je građevina smještena na građevnoj čestici, odnosno unutar obuhvata zahvata u prostoru u skladu s građevinskom dozvolom, odnosno glavnim projektom
6. geodetsku snimku izvedenog stanja građevine ili geodetski elaborat i/ili drugi akt određen posebnim propisima na temelju kojega se u katastru, odnosno katastru infrastrukture i zemljišnoj knjizi evidentiraju zgrade, druge građevine, odnosno način korištenja zemljišta s podacima o lomnim točkama građevine, građevne čestice, odnosno obuhvata zahvata u prostoru prikazane u GML formatu u elektroničkom obliku
7. dokaz da je u katastru formirana građevna čestica, ako se radi o građevini za koju se lokacijskom dozvolom određuje obuhvat zahvata u prostoru unutar kojega se parcelacijskim elaboratom formira građevna čestica, osim za izdavanje privremene uporabne dozvole iz članka 145. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona
8. energetska certifikat zgrade, ako se zahtjev podnosi za zgradu koja mora ispunjavati zahtjeve energetske učinkovitosti i
- 9. završno izvješće nadzornog inženjera o ispunjavanju temeljnog zahtjeva za građevinu, sigurnosti i pristupačnosti građevine za nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti, ako se zahtjev podnosi za zgradu javne i poslovne namjene, te osiguranja jednostavne prilagodbe građevina stambene i stambeno –poslovne namjene.**

(3) Geodetska snimka izvedenog stanja građevine je prikaz lomnih točaka građevine, građevne čestice, odnosno obuhvata zahvata u prostoru u GML formatu na katastarskom planu izrađena u elektroničkom obliku po ovlaštenom inženjeru geodezije.

O b r a z l o ž e n j e

Zakon o gradnji kao opći propis niti u jednom sadržaju odredbi članaka ne navodi pristupačnost građevina osobama s invaliditetom, kao rješenje nudi i navodi isključivo osiguranje pristupačnosti građevina osobama smanjene pokretljivosti što je u suprotnosti s čl.3, čl.4 i čl. 9 –Pristupačnost-, Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Na taj način revidira i negira postojanje Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom koji u čl. 1. glasi: ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti i način osiguranja nesmetanog pristupa, kretanja, boravka i rada osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti (u daljnjem tekstu: pristupačnost) u građevinama javne i poslovne namjene te osiguranja jednostavne prilagodbe građevina stambene i stambeno-poslovne namjene (u daljnjem tekstu: prilagodba). Nadalje niti u jednom sadržaju odredbi članka nije propisana sankcija za propust nepridržavanja obveze osiguranja pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom, što je rezultiralo da u

zgradama stambene i stambeno poslovne namjene, nažalost i novoizgrađenim zgradama imamo slučajeve potpune izolacije osoba s invaliditetom (nepostojanje rampe, lifta itd.), izgrađene stanove bez mogućnosti korištenja balkonskih prostora, toaleta i kupaonica, što je sve posljedica navedenog propusta, nepridržavanja propisa i elemenata pristupačnosti određenih Pravilnikom, koji nije do danas doživio primjenu (kao da ne postoji). Nastavno izostanak osiguranja pristupačnosti građevina javno - poslovne namjene svrstava osobe s invaliditetom u drugu kategoriju stanovništva i predstavlja izravnu diskriminaciju u ostvarivanju njihovih elementarnih prava. Navedenim izmjenama i dopunama članaka ostvarili bi se zakonski preduvjeti za poštivanje propisanih elemenata osiguranja pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i ostvarila potrebna inkluzija u društvo, i poštivanje temeljnih ljudskih prava.

Zaključno smatramo da uz potrebite izmjene i dopune Zakona o gradnji, ostvareni svi zakonski okviri, uz navedene međunarodne dokumente: Uredba (EZ) br.1107/2006 od 5 .srpnja 2006; Uredba EZ br.1371/2007 od 23. listopada 2007., Uredba EU br.181/2011 Europskog parlamenta i vijeća o pravima osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u putničkom prometu, *za trajno rješenje pune integracije osoba s invaliditetom u društvo, donošenjem Zakona o osiguranju pristupačnosti građevina, proizvoda i usluga osobama s invaliditetom.*

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona, sadržana je u odredbama članka 3. i članka 58. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine broj 56/1990, 135/1997, 8/1998, 113/2000,124/2000, 28/2001, 41/2001, 55/2001, 76/2010, 85/2010, 5/2014), i Zakona o suzbijanju diskriminacije.

Na znanje:

- Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom
- Saborska zastupnica – Ljubica Lukačić
- Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike
- Sabor Republike Hrvatske, Ured za zakonodavstvo, Odbor za prostorno uređenje i graditeljstvo
- Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske,

S poštovanjem,

Izvršni direktor

Leke Sokolaj, dipl.iur

Predsjednik

Ante Štulić, ing.

IZ UDRUGA ČLANICA HSUIR-A**53 GODINE DJELOVANJA UDRUGE INVALIDA RADA GRADA VARAŽDINA**

Udruga invalida rada grada Varaždina obilježila je 53. obljetnicu osnutka u petak 10. lipnja 2022. godine

U veseloj atmosferi punoj smijeha i ugodnog druženja članova Udruge i gostiju održano je rekreativno natjecanje u pikadu, streljaštvu, visećoj kugli i nabaci krug. Zadovoljstvo svih sudionika nije se moglo sakriti. Svi su aktivno sudjelovali u natjecanju, neki su se po prvi put okušali u navedenim disciplinama dok je iskusna većina s lakoćom pokazala svoje vještine i mogućnosti. Po završetku natjecanja

predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada gospodin Ante Štulić podijelio je medalje pobjednicima i zahvalio domaćinima na prekrasnoj organizaciji, zatim je uslijedio ručak i druženje se nastavilo uz glazbu i ples. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovao je predsjednik gospodin Ante Štulić i djelatnice Ivana Znaor, Valentina Hojsak i Nataša Franić.

RADNI SASTANAK U UDRUZI INVALIDA RADA GRADA SLUNJA

Udruga invalida rada grada Slunja održala je godišnju Skupštinu te radni sastanak s predstavnicima Hrvatskog saveza udruga invalida rada

Udruga invalida rada grada Slunja održala je svoju redovnu godišnju Skupštinu. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Skupštini su sudjelovali predsjednik Ante

Štulić, izvršni direktor Leke Sokolaj i član Predsjedništva Dubravko Sopek. Skupštinu je otvorila i pozdravila nazočne predsjednica Udruge, Jelena Kovačević. Udruga uredno i transparentno vodi svoje poslovanje, a u svakom segmentu je vidljiva štedljivost. Nastoji se što više informirati članove o njihovim pravima, mogućnostima, organizirati i obilježiti prigodne datume. Članove su pozdravili gosti, gradonačelnica Slunja, Mirjana Puškarić i predstavnic Crvenog križa Slunj. Predsjednica Jelena Kovačević je pohvalila ulogu Grada Slunja, koji podržava njihov rad, financijski ga prati te osigurava bez naknade prostore koje ova Udruga koristi. Predstavnic Gradskog društva Crvenog križa navela je neke od programa koje ovo društvo provodi za starije i osobe s invaliditetom, naglasivši da se programi proširuju i nadopunjavaju. Crveni križ Slunj i nadalje će kandidirati projekte na fondove i nastojati kroz svoj rad uključivati što više aktivnosti za ovu populaciju.

RADNI SASTANAK U UDRUZI OSOBA S INVALIDITETOM "VUKA" - VUKOVAR

Dana 24. svibnja 2022. godine održan je radni sastanak u Udruzi osoba s invaliditetom „Vuka“ - Vukovar u sklopu programa “Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom” kojeg financira Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Na sastanku su sudjelovali predsjednik Đorđe Bošnjak i voditelj projekta Stevan Ristić iz UOI "Vuka". Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na sastanku su bili predsjednik Ante Štulić, izvršni direktor Leke Sokolaj i član Predsjedništva HSUIR -a gospodin Dubravko Sopek.

Tijekom posjete razmijenili su iskustva provedbe socijalnih usluga u lokalnoj zajednici sukladno projektnim aktivnostima i ciljevima. Također je predsjednik Udruge Đorđe Bošnjak predstavio postignuća Udruge i plan budućeg djelovanja Udruge.

IX. MEMORIJAL MARIJE TOPIĆ

U čast i spomen dugogodišnje predsjednice UIR Zagreba, Udruga invalida rada Zagreba svake godine u mjesecu svibnju organizira MEMORIJAL MARIJE TOPIĆ

Zbog kratkog vremenskog roka za pripreme, ove godine planiran je smanjen broj sportsko-rekreacijskih

disciplina, nisu planirana prednatjecanja i u skladu s time, odaziv je bio očekivano manji, se ipak okupilo gotovo stotinjak natjecatelja - invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom, koji su zajedno odali počast vrlo zaslužnoj predsjednici UIR Zagreba, gospođi Mariji Topić. "Memorijal Marije Topić" se, pod pokroviteljstvom Grada Zagreba, Gradskog ureda za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, održao u subotu, 14. svibnja 2022. godine na RŠC Jarun, na Otoku Trešnjevka. Jedan natjecatelj se mogao prijaviti za natjecanje u sljedećim sportsko-rekreacijskim disciplinama na opisan način:* nabaci krug, pikado i viseća kuglana – natjecatelj može sudjelovati u sve tri discipline, ali uz njih, ne može sudjelovati niti u jednoj drugoj disciplini* belot – natjecatelj može sudjelovati isključivo u paru, ali uz ovu, ne može sudjelovati niti u jednoj drugoj disciplini,* stolni tenis – uz ovu, natjecatelj ne može sudjelovati niti u jednoj drugoj disciplini,* šah – uz ovu, natjecatelje ne može sudjelovati niti u jednoj drugoj disciplini. Sportsko-rekreacijski dio programa odvio se prema planiranome, u vremenu od 8,00-13,00 sati. Potom se natjecateljima pridružila i uža obitelj gospođe Marije Topić, a u 13,30 sati je Nada Vorkapić, predsjednica UIR Zagreba, s nekoliko lijepih riječi podsjetila prisutne na velikodušnost, ambicioznost i srdačnost Marije Topić. Potom su se svim uzvanicima kratko obratili Marinka Bakula-Andelić, izaslanica Gradonačelnika Grada Zagreba, pomoćnica pročelnice Gradskog ureda socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, zatim Ante Štulić, predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada i Marica Mirić, dopredsjednica Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske. Nakon kratkih uvodnih govora i sjećanja na Mariju Topić, Ante Štulić i Nada Vorkapić podijelili su zaslužena odličja i potom se druženje nastavilo završilo s dobrom voljom i osmijesima na licima svih uzvanika.

RADNI POSJET UDRUZI INVALIDA RADA GRADA KUTINE

U Udruzi invalida rada grada Kutine održan je radni sastanak u sklopu programa "Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom".

U okviru provedbe trogodišnjeg programa „Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom“

financijski podržanog sredstvima Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Hrvatski savez udruga invalida rada posjetio je Udrugu invalida rada grada Kutina 13. svibnja 2022. godine. Tijekom posjete razmijenilo se iskustvo provedbe socijalnih usluga u lokalnoj zajednici sukladno projektnim aktivnostima i ciljevima. U vedroj atmosferi usvajala se vještina izrade nakita, razgovaralo, razmjenjivalo ideje i

iskustva. Sudjelovanjem na radionici izrade nakita za članove Udruge invalida rada Kutina koja je pozitivan primjer uključivanja osoba s invaliditetom u lokalnu zajednicu još jednom potvrdila se važnost uloge Udruge u lokalnoj zajednici. Po završetku radionice svi korisnici nisu bili bogatiji samo za komad nakita više već za još jedno druženje, iskustvo, vještinu i osjećaj pripadnosti zajednici.

RADNI POSJET UDRUZI INVALIDA RADA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

U Udruzi invalida rada Međimurske županije održan je radni sastanak u sklopu programa "Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom"

U sklopu programa "Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom" dana 21. travnja 2022. godine održali smo radni sastanak u Udruzi invalida rada Međimurske županije. Na sastanku su sudjelovali predsjednik UIR Međimurske županije, Milan Miri, tajnik Udruge, Ivan Mandl, članovi Udruge, Jakup Čosilj i Dražen Horvat, predsjednik Međimurskih potrošača, Zlatko Polišanski. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na sastanku su bile Ivana Znaor i Iva Karakaš, stručne suradnice. Na sastanku su dogovorene smjernice za daljnje provođenje socijalnih usluga za članove Udruge. U razumnom roku organizirat će se zajednički sastanak s predstavnicima Grada Čakovca i Međimurske županije vezano za probleme financiranja i provođenja socijalnih usluga. Predsjednik udruge Međimurski potrošači, Zlatko Polišanski predložio je zajednički projekt te uspostavu suradnje s Hrvatskim savezom udruga invalida rada.

RADNI POSJET UDRUZI INVALIDA RADA GRADA SLAVONSKOG BRODA

U prostorijama Udruge invalida rada grada Slavonskog Broda, 30. ožujka 2022. godine održana je izborna Skupština

U prostorijama Udruge invalida rada grada Slavonskog Broda, 30. ožujka 2022. godine održana je izborna Skupština. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Skupštini su

sudjelovali Ante Štulić, predsjednik, Leke Sokolaj, izvršni direktor, Dubravko Sopek, član Predsjedništva. Za predsjednicu Udruge je izabrana Jasmina Polak. Nakon Skupštine je predsjednica Jasmina Polak uručila zahvalnicu Hrvatskom savezu udruga invalida rada povodom 25 godina rada Udruge. Nakon Skupštine održano je pravno savjetovanje za članove Udruge.

Predsjednik Hrvatskog sveza udruga invalida rada, Ante Štulić predstavio je program "Razvojem mreže socijalnih usluga zajedno stvaramo prostor za kvalitetnije življenje osoba s invaliditetom".

USKRS U UDRUZI INVALIDA RADA RIJEKA

Povodom Uskrsa Udruga invalida rada Rijeka organizirala je tradicionalno bojanje pisanica u prostorijama Udruge u kojoj su sudjelovali članovi Udruge. Osim bojanja pisanica bojama, članovi su mogli koristiti i druge tehnike poput dekupaža, izrezivanja raznih oblika, lijepljenja sličica i sl. Popuštanjem mjera ponovo se okupljamo u većem broju što izrazito veseli naše članove kako bi se

podružili i zabavili. Osim druženja naša radionica farbanja jaja omogućava našim članovima vježbanje motorike koja je bitna za obavljanje svakodnevnih zadataka koji su neizostavni dio naših života.

Povodom sudjelovanja u radionici naša članica Marija Šenk napisala je pjesmu:

Bojanje pisanica

Uoči Uskrsa ukidaju se protuepidemijske mjere
No nije još proglašen završetak epidemije
Mjere popuštaju i dalje trebamo odgovorni biti
Želje za blagdanska druženja teško je kriti.

Tradicionalno je Udruga invalida rada
U Kružnoj ulici okupila svoje članove i sada.
Ugodno druženje, bojanje pisanica,
Predblagdansko raspoloženje, vesela lica.

Sretni smo da se Udruga za nas brine,
Ugodno druženje uvijek prebrzo mine.
U planu je izlet kada se stabilizira vrijeme,
Na izlet svatko ko može rado krene.

Svaka invalidnost ima svoj hendikep
 Život s hendikepom nikome nije lijepo.
 Zato budimo pozitivni živimo što bolje,
 Proslavili smo Uskrs, budimo dobre volje.

M. Šenk

RADNI POSJET UDRUZI INVALIDA RADA VIROVITICA

U prostorijama Udruge invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica, 17. ožujka 2022. godine održana su dva predavanja u sklopu programa "Starim i nemoćnim osobama je važna naša podrška" koji financira Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

Predavanja su vezana za područje prava i područje psihologije te zaokružuju drugu godinu provođenja Programa. Ova predavanja od iznimne su važnosti za članove Udruge jer im se izravno mogla pružiti pravna pomoć i savjetovanje te psihološka pomoć u očuvanju mentalnog zdravlja.

O pravima za osobe s invaliditetom i pravnim savjetima nazočne je uputio pravnik i izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj. Na predavanju je predstavio sve novine Zakona o socijalnoj skrbi te dijelio pravne savjete te informacije invalidima rada i ostalim osobama s invaliditetom.

Predavanje na temu "Kako održati optimizam u zahtjevnim vremenima" vodila je psihologinja Dragana Jandrić koja je prisutne uputila kako se odnositi u određenim situacijama te kako svakodnevno poboljšati svoje mentalno zdravlje.

Na predavanju, a kasnije i Skupštini Udruge invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Virovitica aktivno je sudjelovao predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Ante Štulić te član Predsjedništva, Dubravko Sopek.

DOGAĐANJA U UDRUZI INVALIDA RADA ZAGREBA

u razdoblju od siječnja do lipnja 2022. godine

Poštovani čitatelji,

kao i uvijek do sada, UIR Zagreba se trudila organizirati što više aktivnosti pa je tako prva polovica 2022. godine bila prepuna raznovrsnih sadržaja, predavanja, izložbi i događanja, kako za članove UIR Zagreba tako i za sve zainteresirane građane.

AKTIVNOSTI UIR Zagreba - 21. ožujka obilježili smo Nacionalni dan invalida rada na način da su zaposlenici UIR Zagreba na Trešnjevačkom trgu dijelili narančaste ruže s porukom: "Narančasta ruža naš je zaštitni znak kojim želimo ukazati na problem (ne)korištenja zaštitnih sredstava na radu i na važnost provođenja aktivnosti prevencije nastanka novih invalida rada.". Nakon toga, obilježavanje se nastavilo u prostorijama UIR Zagreba otvorenjem izložbe "Stepenice" kojom se radovima članova UIR Zagreba ukazalo na nepristupačnost zagrebačkim građevinama.

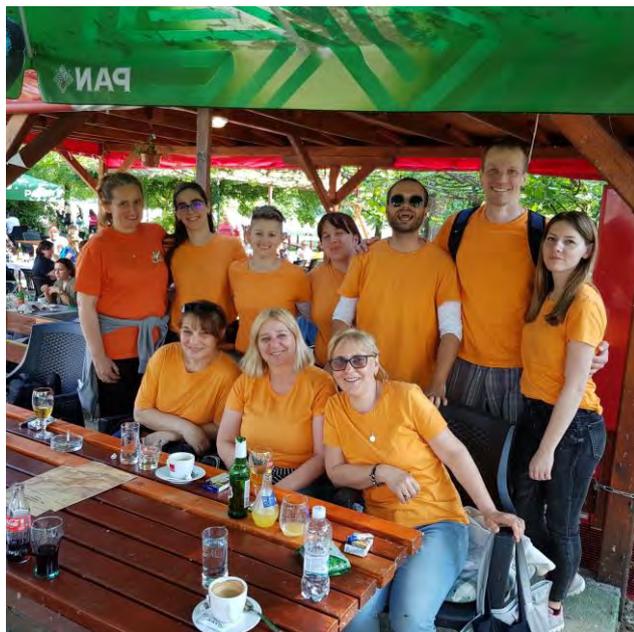
- 6. sjednica Skupštine UIR Zagreba održana je 21. travnja 2022. godine na kojoj su usvojeni izvještaji o radu Udruge invalida rada Zagreba i njezinih tijela u 2021. godini. –

Na međunarodnoj Konferenciji naziva "Digitalna inkluzija" UIR Zagreba predstavila je svoj rad i svoja iskustva vezano uz razvoj digitalne pismenosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom.

- Nakon dvije godine organizacije on-line, ove godine je UIR Zagreba u prekrasnom šumskom ambijentu organizirala uživo pjevački koncert "Peta suza za Zlatka Bočkala" u spomen Zlatku Bočkalu, pokojnom predsjedniku UIR Zagreba. Koncert je održan na maloj pozornici u Parku Maksimir, u srijedu, 13. travnja pod pokroviteljstvom Grada Zagreba - Gradskog ureda za socijalnu zaštitu, zdravlje, branitelje i osobe s invaliditetom i Hrvatskog društva skladatelja. Na koncertu su nastupili amaterski pjevački zborovi: Pjevački zbor "Zrele trešnje",

Pjevački zbor KUD-a "Žumberčani", Pjevački zbor "Bosana", Pjevački zbor KUD-a "Nikola Tesla", Zagrebački orkestar ZET-a i svirači Folklorne skupine UIR Zagreba.

- Također nakon dvije godine organizacije on-line, ove je godine, u subotu, 14. svibnja na RŠC Jarun, uživo organiziran "9. Memorijal Marije Topić". Zbog kratkog vremenskog roka za pripremu i sa smanjenim brojem sportsko-rekreacijskih disciplina, na natjecanju su sudjelovali samo članovi UIR Zagreba i na taj način odali počast pokojnoj dugogodišnjoj predsjednici Mariji Topić.

- U lipnju 2022. godine održana je promocija Brošure UIR Zagreba tiskane povodom njezine 55. obljetnice. Anamarija Lazić, mag. cin., voditeljica Stručne službe UIR Zagreba osvrnula se na povijest UIR Zagreba kroz 55 godina, dok je Joško Matić, mag. iur., savjetnik u UIR Zagreba predstavio dio sadržaja vezan uz buduće djelovanje UIR Zagreba.

- Sretni smo i veseli što smo ove godine, kao nekada, sudjelovali na raznovrsnim događanjima. U okviru projekta "Hiža crvenog križa" članovi UIR Zagreba uključili su se u kreativno-likovnu radionicu izrade karnevalskih maski u dobrom društvu članova UOSI Sinergija Samobor.

- UIR Zagreba se uključila u kampanju Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama i djevojčicama u organizaciji Zajednice saveza organizacija osoba s invaliditetom – SOIH. –

Sudjelovali smo na međugeneracijskim susretima u Parku prirode Medvednica, događanju Hrvatska volontira, MoveWeek- u, Danima otvorenih vrata udruga (DOVU), Jarunskim susretima i Festivalu jednakih mogućnosti (F=M).

- U klupskim prostorijama ugostili smo predavače koji su održali zanimljiva predavanja: Novo normalno s manje stresa – u okviru 15. tjedna psihologije, Novi pojmovni oblici kaznenih djela prevara na kućnom pragu i preventivni savjeti građanima, Sigurnost cestovnog prometa s naglaskom na starije osobe i osobe s invaliditetom, MUP–Sigurnost i povjerenje – mobilna aplikacija MUP-a, SOS narukvica, Ortopedska i medicinska pomagala i HZZO pravilnik, Prava na temelju ozljede na radu i Izazovi u prehrani osoba starije životne dobi.

- U proteklom razdoblju su, u prostorijama UIR Zagreba, otvorene tri nove izložbe: "Koronainspiracija" - izložba polaznika radionice crtanja i slikanja, "Stepenice" - izložba polaznika radionice digitalne fotografije i "Čudesni svijet podmorja" - izložba fotografija Damira Kovačevića, polaznika radionice digitalne fotografije. Tu izložbu možete pogledati u prostorijama UIR Zagreba tijekom ljetnih mjeseci dok su sve izložbe dostupne i on-line, na YouTube kanalu UIR Zagreba. Sve tri izložbe su sufinancirane u okviru trogodišnjih programa "Kul-turiranje".

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i "Od jutra do sutra" - Grad Zagreb - Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom. PROGRAMI I PROJEKTI UIR Zagreba - U 2022. godini UIR Zagreba nastavila je provoditi trogodišnje programe "Od jutra do sutra" i "Savjet više" koje sufinancira Grad Zagreb - Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom i trogodišnji program "Kul-turiranje" koji sufinancira Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. - UIR Zagreba je od 1. siječnja ove godine ponovno korisnik institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge koja će trajati do 31. prosinca 2024. godine. - Od 19. travnja ove godine UIR Zagreba provodi projekt ZA-JEDNO-SVI koji sufinanciraju Europska unija (85%) i Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske (15%) iz Europskog socijalnog fonda u okviru Otvorenog poziva na dodjelu bespovratnih sredstava UP.04.2.1.11 Jačanje kapaciteta OCDA za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice, a u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. Partneri UIR Zagreba na projektu su Društvo za socijalnu ekologiju "Zeleno zlato" i Telecentar. U okviru tog projekta, UIR Zagreba je nedavno postala članicom mreže "All Digital" koja ima za cilj poboljšanje digitalnih vještina diljem Europe, a Stanko Svečak, pomoćnik voditeljice Stručne službe u UIR Zagreba je, kao predstavnik UIR Zagreba, bio sudionik Foruma o digitalnim pravima i sjednice Generalne Skupštine mreže "All Digital" u Barceloni, Španjolska. - Uz sufinanciranje Grada Velike Gorice, UIR Zagreba od 1. lipnja ove godine provodi projekt "Zdravi i sigurni na kubik", u okviru Javnog poziva za dodjelu financijskih potpora za programe/projekte udruga iz područja socijalno-humanitarne i zdravstvene djelatnosti te braniteljskih udruga od interesa za Grad Veliku Goricu. Projekt je usmjeren na sve osobe s područja grada Velike Gorice i okolice koje imaju rješenje o invaliditetu ili o stupnju tjelesnog oštećenja, provodit će se do 31. prosinca 2022. godine, a obuhvaća rekreacijsko plivanje na Gradskom bazenu Velika Gorica i individualne pravne savjete. - UIR Zagreba će do kraja 2022. godine provoditi program "uir-zagreba@zagrebacka-zupanija, faza 2" koji sufinancira Zagrebačka županija u okviru Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga i drugih neprofitnih organizacija čije područje djelovanja je zdravstvenog, socijalnog i humanitarnog značenja u 2022. godini. Program je nastavak prošlogodišnjeg programa "uir-zagreba@zagrebacka-zupanija", a obuhvaća pružanje pomoći u vidu nabave i dostave kućnih potrepština, namirnica i lijekova članovima UIR Zagreba koji žive na području Zagrebačke županije.

INICIJATIVA UIR ZAGREBA UIR Zagreba se uključila u e-savjetovanje o Nacrtu prijedloga Odluke o javnoj usluzi sakupljanja komunalnog otpada u Gradu Zagrebu. Prijedlozi UIR Zagreba odnosili su se na to da kućanstva koja broje osobu s invaliditetom ili dijete s teškoćama u razvoju budu oslobođena cijene obvezne minimalne javne usluge, koja iznosi 45,00 kuna po kućanstvu, a da se isto primijeni i za neprofitne organizacije osoba s invaliditetom. Prijedlog, koji je i usvojen, je da se kućanstvo koristi "pelene za odrasle"

smatra kriterijem za umanjenje cijene usluga. Obratili smo se Domu zdravlja Centar u Martićevoj ulici s molbom da oslobodi trenutno zauzeta parkirališna mjesta označena za osobe s invaliditetom, koje se nalaze upravo ispred Doma zdravlja. UIR Zagreba je uputio zamolbu i Žičari Sljeme da izjednači cijenu karata za osobe s invaliditetom u radnom odnosu s cijenom karata za nezaposlene i umirovljene osobe s invaliditetom, kako ne bi bilo razlike među njima. Zamolbe su upućene i Ustanovi Upravljanje sportskim objektima vezano uz Zimsko plivalište Mladost s apelom za proširenje gazišta stepenica na ulazima i izlazima iz bazena i RŠC Jarun za uvođenjem usluge prijevoza električno pogonjenim vozilom.

ON-LINE AKTIVNOSTI UIR Zagreba Propustili ste, pogledajte! Novi video sadržaji UIR Zagreba dostupni su na našem YouTube kanalu: <https://www.youtube.com/channel>, kao i svi ranije objavljeni sadržaji. U proteklom razdoblju objavili smo sljedeće video zapise: - Gostovanje predsjednice UIR Zagreba, Nade Vorkapić u radijskim emisijama ("101 info" - Top radio, "Reportersko javljanje" - Radio Sljeme, "Vijesti"- Narodni radio), - Dan UIR Zagreba 2021. (dodjela nagrada, zahvalnica i priznanja), - Program mjera obnove zgrada oštećenih potresom, 12/2021, (autor: Joško Matić, savjetnik u UIR Zagreba), - najavu glazbenog događanja "Pet suza za Zlatka Bočkala" (gošća: Anamarija Lazić, voditeljica Stručne službe u UIR Zagreba) u emisiji "O nama uvijek s nama" - radio 92 FM, - gostovanje u emisiji HRT-a Hrvatskog radija 1 "Šesto čulo" povodom glazbenog događanja "Pet suza za Zlatka Bočkala" (gošće: Nada Vorkapić, predsjednica UIR Zagreba i Branka Trzun-Makek, dopredsjednica UIR Zagreba), - "Pet suza za Zlatka Bočkala", glazbeni koncert u spomen prerano preminulom predsjedniku UIR Zagreba, Zlatku Bočkalu, - predstavljanje UIR Zagreba na Zfm radiju (gošća: Anamarija Lazić, voditeljica Stručne službe u UIR Zagreba i Joško Matić, savjetnik u UIR Zagreba), - on-line izložbe ("Korona-inspiracija", "Stepenice", "Čudesni svijet podmorja"). U tijeku su on-line sportsko-rekreacijski i edukacijski kvizovi, kao i nagradne igre na društvenim mrežama UIR Zagreba: Instagram i Facebook.

NOVE INFORMACIJE I NADOLAZEĆA DOGAĐANJA UIR Zagreba obilježit će 56. rođendan 27. rujna u hotelu Antunović tematskom tribinom i svečanom dodjelom nagrada, zahvalnica i priznanja i 28. rujna prigodnim druženjem i izložbom u prostorijama UIR Zagreba. Posjetite mrežnu stranicu UIR Zagreba (www.uir-zagreb.hr) koja obiluje raznovrsnim sadržajima o brojnim događanjima, predavanjima i aktivnostima u organizaciji Udruge invalida rada Zagreba ili navratite u naše prostorije u Zagrebu, na adresi Nova cesta 86, od ponedjeljka do petka, od 8,00-20,00 sati. Za osobne dolaske tijekom ljetnih mjeseci preporučujemo prethodno provjeriti radno vrijeme zbog prilagodbe korištenju godišnjih odmora.

Zahvaljujemo na pozornosti i želimo vam lijepo, veselo i toplo ljeto.

Za UIR Zagreba pripremila: Maja Milković, prof.

DOGAĐANJA U UDRUZI INVALIDA RADA PAKRAC – LIPIK**u razdoblju od siječnja do lipnja 2022. godine**

Dana 28. siječnja 2022. godine, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada, gospodin Ante Štulić, predsjednik Saveza i gospodin Dubravko Sopek, predsjednik DIR Krapine i partner na Programu posjetili su Udrugu invalida rada Pakrac – Lipik. Udruga invalida rada Pakrac – Lipik i HSUIR su uspješno proveli program „Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi“ u prvoj godini provedbe. Provedbom programa na području Pakraca i Lipika pozitivno se utjecalo na korisnike i na podizanje kvalitete njihovog života. Korisnici su osamljeni i bez posebnih aktivnosti koji bi ih uključivali u život zajednice. Posebno u doba korona virusa kada je bio smanjen socijalni kontakt osjećali su se još više osamljeno. Iz tih razloga je Udruga puno doprinijela kontaktiranjem svojih korisnika, podjelom pomoći, savjetima i interesantnim predavanjima.

Predsjednik Ante Štulić i Dubravko Sopek sudjelovali su na sastanku s predsjednikom Udruge gospodinom Zlatkom Pečanićem i djelatnicom Milankom Gajić. Na sastanku je dogovoren plan i tijek aktivnosti programa u 2022. godini.

Nakon radnog sastanka održana je Skupština Udruge invalida rada Pakrac – Lipik na kojoj je predsjednik Ante Štulić predstavio javnosti rezultate prve godine provedbe programa i aktivnosti koje će Savez i Udruga provoditi u 2022. godini.

**Izložba radova članova kreativne radionice
Udruge invalida rada Pakrac – Lipik**

U sklopu provedbe programa Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike „Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi“ Udruga invalida rada Pakrac – Lipik sudjelovala je na Uskršnjem sajmu izložbom radova s kreativne radionice.

Jedna od aktivnosti programa Ministarstva je kreativno izražavanje kroz kreativne radionice korisnika. Korisnici se tako izražavaju, koriste slobodno vrijeme, a sve kako bi se unaprijedio njihov život. Voditeljica kreativne radionice je članica Zdenka Lulić, a radionica se održava svaki tjedan u prostorijama udruge.

Uskršnji sajam se održao 09. travnja 2022. godine u Prekopakri. Na izložbi su sudjelovali članovi kreativne radionice koji su izložili svoje radove. Zbog lošeg vremena izložba je organizirana u obližnjem domu, te se morala smanjiti količina izloženih radova zbog manjka mjesta.

U sklopu sajma su djeca osnovne škole i vrtića imali predstave, te su se nakon svojih aktivnosti došli podružiti i sa starijim članovima društva.

Dan Grada Pakraca

Povodom dana Grada Pakraca i blagdana Sv. Josipa u Pakracu je organiziran "Sajam udruga".

Udruga invalida rada Pakrac – Lipik je dobila svoj štand, i priliku predstaviti javnosti svoje uratke, ali i osvijestiti javnost o problemima i preprekama s kojima se suočavaju invalidi rada. Okupili su se članovi Udruge, te su se družili i razmjenjivali iskustva i priče.

10 godišnjica završetka radova na kući Udruge invalida rada Pakrac – Lipik

U subotu 25. lipnja 2022. godine obilježili smo 10-godišnjicu završetka radova na našem novom domu i useljenja u nove prostorije. Tom prilikom smo podijelili Zahvalnice članovima koji su sudjelovali svojim doprinosom i radom u izgradnji objekta.

Sportske aktivnosti i radionice u UIR Pakrac - Lipik

U sklopu provedbe programa Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike „Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi“ Hrvatski savez udruga invalida rada kao nositelj programa i Udruga invalida rada Pakrac-Lipik, organiziraju u Udruzi sportske aktivnosti i programe za korisnike.

Pri prijavi programa, odnosno u prvoj godini provedbe, većina planiranih aktivnosti morala se odgoditi i prilagoditi mjerama i epidemiološkoj situaciji u Hrvatskoj, a s obzirom na korona virus. Dio aktivnosti prenamijenjen je u pomoć članovima Udruge invalida rada na području Pakraca i Lipika a koji su slabijeg imovinskog stanja. Međutim, kod planiranja aktivnosti za drugu godinu provedbe programa, odlučili smo u udruzi održavati sportske radionice za korisnike. Udruga ima veliku terasu u sklopu kuće tako da se dosta aktivnosti odvija in a otvorenom. Održavanjem sportskih aktivnosti korisnici se druže, aktivni su i provode kvalitetno svoje vrijeme. Na taj se način povezuju, osnažuju in a dobar način koriste svoje slobodno vrijeme, a sve s ciljem da se unaprijedi njihov život.

Izložba radova članova kreativne radionice Udruge invalida rada Pakrac – Lipik povodom 10. smotre folkloru u Prekopakri

U sklopu provedbe programa Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike „Informirani i sigurni u trećoj životnoj dobi“ Udruga invalida rada Pakrac – Lipik sudjelovala je izložbom radova kreativnih radionica na 10. smotri folkloru u Prekopakri, 26. lipnja 2022. godine. Jedna od aktivnosti programa je kreativno izražavanje kroz kreativne radionice korisnika. Korisnici se tako kreativno izražavaju, koriste slobodno vrijeme, a sve kako bi se unaprijedio njihov život. Voditeljica kreativne radionice je članica Zdenka Lulić, a radionica se održava svaki tjedan u prostorijama udruge.

Povodom 10. smotre folkloru u Prekopakri Udruga je dobila svoj štand, i priliku predstaviti javnosti svoje uratke, ali i osvijestiti javnost o problemima i preprekama s kojima se suočavaju invalidi rada. Okupili su se članovi udruge, te su se družili i razmjenjivali iskustva i priče.

Zdrav život / Prevencija bolesti

ISTINA O VODI

Za sve što radimo naše tijelo treba vodu, jer igra važnu ulogu u svim fiziološkim procesima - izgrađuje, regulira, prenosi, čisti i pomaže hraniti svaki pojedini dio tijela

Voda kao preduvjet života

Higijenski ispravna voda za piće jedan je od osnovnih preduvjeta života i dobrog zdravlja. No, porazna je činjenica da gotovo dvije trećine ukupnog stanovništva Zemlje danas nema pitku vodu, te da se procjenjuje kako u svijetu dnevno umire 35.000 ljudi zbog bolesti uzrokovanih nedostatkom pitke vode i lošom kvalitetom vode. Voda bi po definiciji trebala biti **tekućina bez boje, okusa i mirisa**. No, **nije uvijek takva**. A ako i jest, katkad sadržava otopine i dodatke koji se u njoj nikako ne bi trebali nalaziti, jer voda je "univerzalno otapalo", koje na putu do naših slavina u manjoj ili većoj količini otopi gotovo sve na što naiđe. Već u atmosferi vodene čestice otapaju plinove koji se tamo nalaze i mijenjaju svoja prirodna svojstva. Nakon kiše nebo je svjetlije i čišće, a kakva je voda? Stoga kišnica svakako nije sigurna za piće. Kad voda u obliku kiše ili snijega doprije na kopno, otopi mnoge tvari s površine, uključujući biotpad, nečistoće, nitrane, pesticide, metale i sve ostalo što se nađe na njezinu putu. Usput pokupi i različite mikroorganizme te tako "obogaćena" doprije u vodocrpilišta, nakon čega prođe dezinfekcijski postupak klorom i drugim kemikalijama, pa kroz sustav vodovodnih cijevi stigne do krajnjeg korisnika - vaše obitelji.

Najčešći uzroci onečišćenja pitke vode**Industrija**

Velike količine štetnih tvari i plinova dižu se iz dimnjaka industrijskih objekata u atmosferu i putem oborina vraćaju na zemlju i u vodonosne slojeve. Otpadne

industrijske vode zagađuju rijeke i jezera. Nažalost, nismo sigurni ni u regijama gdje nema velikih tvornica i proizvodnih objekata. Atmosfera se nalazi u konstantnom kretanju, što dokazuju do nas dospjele kiše s česticama pijeska iz afričkih pustinja te nuklearni oblaci ili vulkanski pepeo iz dalekih zemalja. Većina rijeka samo prolazi kroz Hrvatsku, što znači da njihove vode teku i kroz susjedne države koje imaju različite sustave standardizacije i kontrole otpadnih voda, neki stroge, neki nikakve, tako da te vode ipak svašta donesu i u naše krajeve. Primjerice, u podzemnim vodama u nekim dijelovima Europe može se naći arsen, iznimno otrovan element koji ima velik utjecaj na ljudsko zdravlje, posebno izazivajući probleme s kožom i cirkulacijom, te rak.

Poljoprivreda

U područjima intenzivne poljoprivrede oborinske vode ispiru poljoprivredno zemljište odvođeći u podzemlje velike količine umjetnih gnojiva, pesticida i nitrata, koji se katkad koriste u nekontroliranim količinama.

Odlagališta otpada

U Hrvatskoj postoji preko 100 legalnih i bezbroj divljih deponija, nerijetko i uz sama vodocrpilišta. Zagađenja s odlagališta kreću se neprimjetno, ali stalno, i sa sasvim izvjesnim i pogubnim ishodom za vode.

Prometnice

Velik uzrok zagađenja izvorišta su otpadne vode prometnica koje sadrže mineralna ulja, teške metale i druge nečistoće, koje odlaze u zemlju i dalje u vodotokove.

Stare vodovodne cijevi

U vodovodnim instalacijama mogu se nalaziti teški metali (olovo, živa, cink, bakar, krom, nikal), hrđa, kamenac i druge nečistoće. Udio metala u vodi, uključujući željezo, treba biti minimalan jer se oni povezuju s anorganskim spojevima te stvaraju toksično opterećenje za ljudsko tijelo.

Kemikalije koje se koriste u procesu obrade vode

Po zdravlje najopasnije posljedice ima korištenje klora, aluminijeva sulfata i natrijeva fluorida. Iako je dezinfekcija klorom učinkovita, **klor je nužno zlo**, a njegovi popratni učinci na ljudsko zdravlje pogubni i nepopravljivi. Zato nisu bez razloga **propisane minimalne dopuštene razine klora u vodi**. Prag tolerancije kod svakog je čovjeka drukčiji. Tako se osobe koje pate od astme i alergija osjećaju lošije čak i od vrlo male koncentracije klora u vodi. Najgore je to što klor reagira s organskim spojevima koji se nalaze u vodovodnoj vodi i stvara dokazano kancerogene supstancije trihalometane. U našoj svakodnevnoj kavici, osim šećera, mogu se naći i štetne tvari i spojevi, kao što su pesticidi, herbicidi, naftni derivati, nitrati, azbest, soli kalcija i magnezija (kamenac) i nečistoće iz otpadnih voda, koje čine vrlo interesantan koktel.

Koje su nam alternative?

Uobičajeno je mišljenje da je **prokuhana voda** bolja, čišća i sigurnija. Visoka temperatura uništava bakterije i viruse koji žive u vodi i smanjuje sadržaj nečistoća s niskom točkom ključanja. Da bi se postigao potpun učinak, voda treba ključati najmanje 40 minuta. Međutim, smanjenje obujma tekućine dovodi do povećanja koncentracije nečistoća s visokom točkom ključanja i toksina, tako da prokuhana voda nije ništa bolja od obične vode iz slavine. U razvijenim društvima vlada jednostavno, ali posve pogrešno mišljenje da čaj, kava, alkohol, gazirana pića i drugi "umjetni" napitci mogu nadomjestiti čistu prirodnu vodu kad je tijelo "pod stresom" i osjeća njezin nedostatak. Istina je da ta pića sadrže vodu, ali i tvari koje potiču dehidraciju. Zbog toga iz tijela izluče vodu u kojoj su otopljeni i još malo dodatne vode iz tjelesnih zaliha. Suvremeni način života čini ljude ovisnima o različitim umjetnim napicima. Djeca više ne stječu naviku piti vodu, nego ih se navikava na gazirana pića i sokove. U pravilu, pijenjem takvih napitaka nije moguće zadovoljiti potrebe tijela za vodom, a uz to se unose i dodatni šećeri, koji su također štetni za organizam. Istodobno, razvija se navika na okus tih pića koja automatski umanjuje potrebu za pijenjem vode kad su ti napitci nedostupni. **Flaširana voda** može izgledati kao dobro rješenje, jer voda koja se puni u boce uglavnom je visoke kakvoće. No, problem stvara ambalaža. Nažalost, sve većim korištenjem vode u PET bocama stvara se nepotreban otpad i troše velike količine energije, što je veliko opterećenje za okoliš. Pacifički institut procjenjuje da na svaku prodanu litru vode otpada tri litre vode utrošene za njezinu proizvodnju. Kad se raspravlja o kvaliteti vode u bocama, kao jedan od glavnih problema stručnjaci ističu ispravnost plastične ambalaže u koju je voda pakirana. Budući da je voda u bocama pohranjena dulje vrijeme i često na visokim temperaturama (u skladištima, tijekom transporta, u našim kućama), smatra se da je takva voda izložena mikroorganizmima i kemikalijama koje mogu vrlo loše utjecati na ljudsko zdravlje. A može doći i do ispiranja toksina iz plastike, poput metilnog klorida i ksenoestrogena. Zato je voda u staklenim bocama izvrsna. Kvaliteta pitke vode u bocama ovisi o kvaliteti njezina izvora, tehnologiji punjenja i dezinfekcije, kvaliteti strojeva za tretiranje vode te sustavu distribucije boca. Voda u bočicama povezuje se sa zdravim načinom života, ali nije dokazano da je i zdravija. Jedan od nedostataka flaširane vode je i visoka cijena. Ugrožavajući prirodnu sredinu, čovjek je direktno ugrozio i samoga sebe. Razumljivo je da se ne možemo odreći ekonomskog razvoja, međutim taj razvoj se treba uskladiti s prirodom i zakonima koji u njoj vladaju. Svaki čovjek treba postati svjestan svoje odgovornosti za očuvanje okoline u kojoj živi, isto kao i za vlastito zdravlje i zdravlje svoje obitelji. Iako smo svjesni da bez obične vode ne možemo, u svakodnevici joj ne pridajemo poseban značaj. No, uzimajući u obzir sve činjenice, trebali bismo što prije promijeniti način razmišljanja i ponašanja, jer ćemo u protivnom postati sami sebi neprijatelji. Upotreba čiste vode jedan je od najlakših i najvažnijih koraka koje možemo poduzeti kako bismo osigurali zdravlje. A pročišćavanje vode iz slavine jedini je način da kontrola bude u našim rukama, odnosno da budemo sigurni da je voda u našem domu čista i zdrava.

Voda ključna za sve fiziološke funkcije

Otkriveno je da ljudsko tijelo posjeduje velik broj složenih pokazatelja koji upućuje na nedostatak vode, a to nisu samo suha usta, nego i brojni drugi znaci: slaba koncentracija, nepažnja i kasna reakcija, umor, glavobolja, srčane smetnje, otečenost, problemi s probavom i pretilost. Voda je osnova života na našem planetu i potrebna je svakom živom biću. Da je to točno, svjedoči i činjenica da je **80 posto zemljine površine**

pokriveno vodom, a i **sva živa bića sastoje se većim dijelom od vode**. Ona je osnovni sastojak svih tjelesnih tekućina, kao što su krv, limfa, slina, izlučevine iz žlijezda i tekućina leđne moždine. **Za sve što radimo naše tijelo treba vodu**, jer igra važnu ulogu u svim fiziološkim procesima - izgrađuje, regulira, prenosi, čisti i pomaže hraniti svaki pojedini dio tijela. Dovoljna količina vode u organizmu smanjuje zadržavanje u tijelu otpadnih tvari i toksina, poboljšava funkciju žlijezda i hormona, oslobađa jetru od viška masnoća i smanjuje glad. Čovjek bez hrane može živjeti i više od mjesec dana, ali bez vode samo nekoliko dana. Bez vode se život gasi. Kako se gubitkom tekućine naša krv počinje zgušnjavati, gubitak od samo dva posto je dovoljan da osjetno padne naš životni potencijal i osjetimo opći umor. Kod gubitka tekućine od četiri posto javljaju se glavobolja i mišićni umor, izgubi li se pet posto, osjećamo nesvjesticu i grčeve, a gubitak od 10 do 15 posto volumena tekućine u organizmu završava fatalno po život.

Dehidracija uzrok mnogih bolesti

Na temelju opsežnih istraživanja o metabolizmu vode u ljudskom tijelu, dr. F. Batmanghelidj otkriva da je **nenamjerna dehidracija uzrok mnogih bolesti**, poput astme, alergija, hipertenzije, viška tjelesne težine i nekih emocionalnih problema, uključujući depresiju. U svojoj knjizi "Vaše tijelo vapi za vodom" iznosi dokumentirane dokaze o čudesnoj ozdravljajućoj moći vode u prevenciji bolesti i njihovu liječenju.

"Vi niste bolesni, žedni ste. Ne tretirajte žeđ lijekovima." (Dr. F. Batmanghelidj)

Rješenje za prevenciju i tretiranje bolesti uzrokovanih dehidracijom vrlo je jednostavno - redovito uzimanje vode - zato što su spomenuta stanja odraz i pokazatelj njezina manjka. Svakodnevno uzimanje odgovarajuće količine vode u velikoj mjeri pridonosi zdravlju. To se čini odviše jednostavno i protivi se načelima moderne medicine koja svaku bolest liječi sintetičkim pripravcima. Ipak, čini se da je Batmanghelidjova teorija na dobrim temeljima jer **svaka je funkcija tijela pod nadzorom vode i određena njezinim dotokom**.

Dr. F. Batmanghelidj posebno naglašava potrebu za prestajanjem liječenja žeđi pomoću lijekova. Ako se vodimo logikom prirodnog i jednostavnog, postat će jasno da pijenje dovoljnog broja čaša vode može za nas učiniti više od vreće tableta: spriječiti prerano starenje; otkloniti bolove, uključujući žgaravicu, lumbago, artrozu, kolitis, anginozne bolove i migrenu; izliječiti astmu za nekoliko dana, prirodno i trajno; smanjiti krvni tlak bez diuretika ili drugih lijekova; smršaviti prirodno i lako, bez posebne dijete.

Redovita opskrba potrebnom količinom vode ugodan je, poželjan i svima dostupan način prevencije niza bolesnih stanja, a prisutan je i dodatni kozmetički učinak. Ako pijemo dovoljne količine vode, koža će postati elastičnija, mlađa i ljepša. Ispijanje vode je kao ritual higijene, poput tuširanja, samo iznutra, a omogućuje tijelu da se brže i kvalitetnije očisti.

Koliko vode trebamo?

Svakodnevno, kroz proces disanja i znojenja, izlučimo oko tri litre tekućine, pa je moramo konstantno nadoknađivati kako bismo zadržali zadovoljavajuću razinu cirkulirajuće tekućine. Da bismo izmjenu tvari i rad organa održali na optimalnoj razini,

moramo u organizam unijeti dvije i pol do tri litre tekućine na dan. Potrebu za otprilike litrom tekućine naš organizam zadovoljava putem hrane koju unosimo u tijelo, a ostatak moramo nadoknaditi direktno ispijanjem vode i različitih napitaka. Znanstvena istraživanja pokazuju da svoju potrebu za vodom ne zadovoljavamo u odgovarajućoj mjeri. Jureći kroz život i stresnu svakodnevicu jednostavno zaboravimo dovoljno piti. To je uvjetovano i genetskom činjenicom da, za razliku od potrebe za hranom koju naš organizam vrlo brzo signalizira osjećajem gladi, na osjećaj žeđi moramo puno dulje čekati. To čekanje još se produljuje proporcionalno broju naših godina. Stoga je važno znati da žeđ nije pouzdan signal da vaše tijelo treba vodu jer taj osjećaj pokazuje kako je već došlo do dehidracije organizma. Zato, kad je u pitanju [nadoknađivanje tekućine](#), ni u kojem slučaju ne smijemo se osloniti isključivo na pojavu žeđi, nego moramo piti redovito i količinski dovoljno vode svaki dan.

Što, kada i kako piti?

Prirodna i čista voda u našem podneblju postaje sve nedostupnija. Voda je često zagađena kemikalijama, pesticidima, nitritima, teškim metalima, naftom i naftnim nusproduktima, spojevima nastalim na bazi klora i drugim otrovima. Statistički je izračunato da jedan čovjek za cijeli život popije oko 35.000 litara vode. Ako pije vodu iz vodovoda, u organizam unese oko 105 kg (oko 420 čaša) različitih štetnih tvari i nečistoća koje ostaju u unutarnjim organima, zglobovima, krvnim žilama...

Upravo zbog velikog značaja za naše tijelo, kvaliteta vode koju pijemo može radikalno utjecati na zdravlje. Posljedice konzumiranja onečišćene vode mogu se osjetiti odmah ili se mogu pojaviti tek nakon nekoliko godina. Zato je od životne važnosti koristiti samo najčišću filtriranu vodu.

Pića koja sadrže šećere, alkohol i druge otopljene tvari dodatno povećavaju potrebu za vodom, jer se prilikom njihove razgradnje troše rezerve iz organizma. Ponekad takva pića imaju i diuretsko djelovanje i pospješuju izlučivanje tekućine iz tijela. Najbolji način da zadovoljite potrebe organizma za tekućinom je pročišćena ili izvorska voda.

Osnovni razlog zbog kojeg je žeđ nedopustiva je taj da voda ima veću površinsku napetost nego što je napetost vode u stanici, zbog čega sporo prodire unutar nje. Redovitim i čestim konzumiranjem omogućavamo vodi dovoljno vremena da prodre u stanicu, pa je zato vodu potrebno piti u malim gutljajima, tijekom cijelog dana.

DR. F. BATMANGHELIDJ SAVJETUJE...

Čim se ujutro probudite, popijte jednu do dvije čaše vode sobne temperature pomoću slamke. Koristeći slamku, znatno ćete smanjiti količinu progutanog zraka i osjećaj nadutosti te na taj način popiti više vode.

Polu sata prije bilo kojeg obroka poželjno je popiti jednu do dvije čaše vode pomoću slamke. Probava će biti otežana ako nemate dovoljno vode u želucu.
- Kad vježbate ili naporno radite i puno se znojite, dodajte četiri čaše vode na sat za vrijeme tog napora.

Nemojte piti za vrijeme jela jer tekućina će brzo proći kroz želudac do tankog crijeva te razrijediti i isprati neke od probavnih sokova. To uzrokuje stres jer prisiljavamo tijelo na izlučivanje više probavnih enzima. Pričekajte barem dva sata - nakon jela prije nego što popijete vodu.

Zdravu alternativu filtriranoj vodi predstavlja ekološki uzgojeno voće i povrće i od njih spravljani sokovi, koji, osim što će zadovoljiti potrebu za vodom, sadrže i bioelemente nužne za izmjenu tvari u organizmu, vitamine, minerale i enzime.

Za postizanje potpune hidracije, konzumiranje vode treba povećavati postupno i mudro, dodajući jednu čašu vode svakoga drugog dana. Naglim i prebrzim povećanjem količine vode možete uzrokovati preopterećenje bubrega i probavnog sustava. Svakako, ako imate problema s bubrezima, srčane probleme ili nešto drugo, prije povećanja količine popijene vode posavjetujte se s liječnikom.

Stvorite naviku pijenja vode tako da vodite dnevnik o količinama vode koju dnevno popijete ili povežite uzimanje vode uz neku aktivnost koju inače rutinski obavljate nekoliko puta tijekom dana.

Vaše zdravlje.com

IN MEMORIAM DRAGO NOVAK

Drago NOVAK

(1962 – 2022)

Predsjednik ZDIS 2006 – 2022

Predsjednik Zveze delovnih invalidov Slovenije, Drago Novak zauvijek nas je napustio dana 08. lipnja 2022. godine

S velikom tugom primili smo vijest da nas je napustio predsjednik Zveze delovnih invalidov Slovenije, Drago Novak. Odlazak gospodina Novaka neizmjeran je gubitak ne samo za sve invalide rada u Sloveniji, već za cijeli pokret osoba s invaliditetom koji daleko prelazi granice Slovenije. Drago Novak neumorno i organizirano je radio na senzibiliziranju javnosti vezano za osobe s invaliditetom, promicao je zapošljavanje invalida rada na otvorenom tržištu rada kao i promicanje razumne prilagodbe u radnom okruženju. Dugogodišnja suradnja s Hrvatskim savezom invalida rada zadužila nas je da nastavimo s radom, dostojanstveno njemu u spomen.

Gospodine Novak zauvijek ćete ostati u našem sjećanju.

Inkluzija je ljudsko pravo!

**HRVATSKI SAVEZ UDRUGA
INVALIDA RADA - HSUIR**

Hrgovići 47, 10110 Zagreb

Radno vrijeme: 7:30 - 15:30h
(ponedjeljak - petak)

Telefon: +385 1 4829 295

Fax: +385 1 4829 076

Email: info@hsuir.hr

